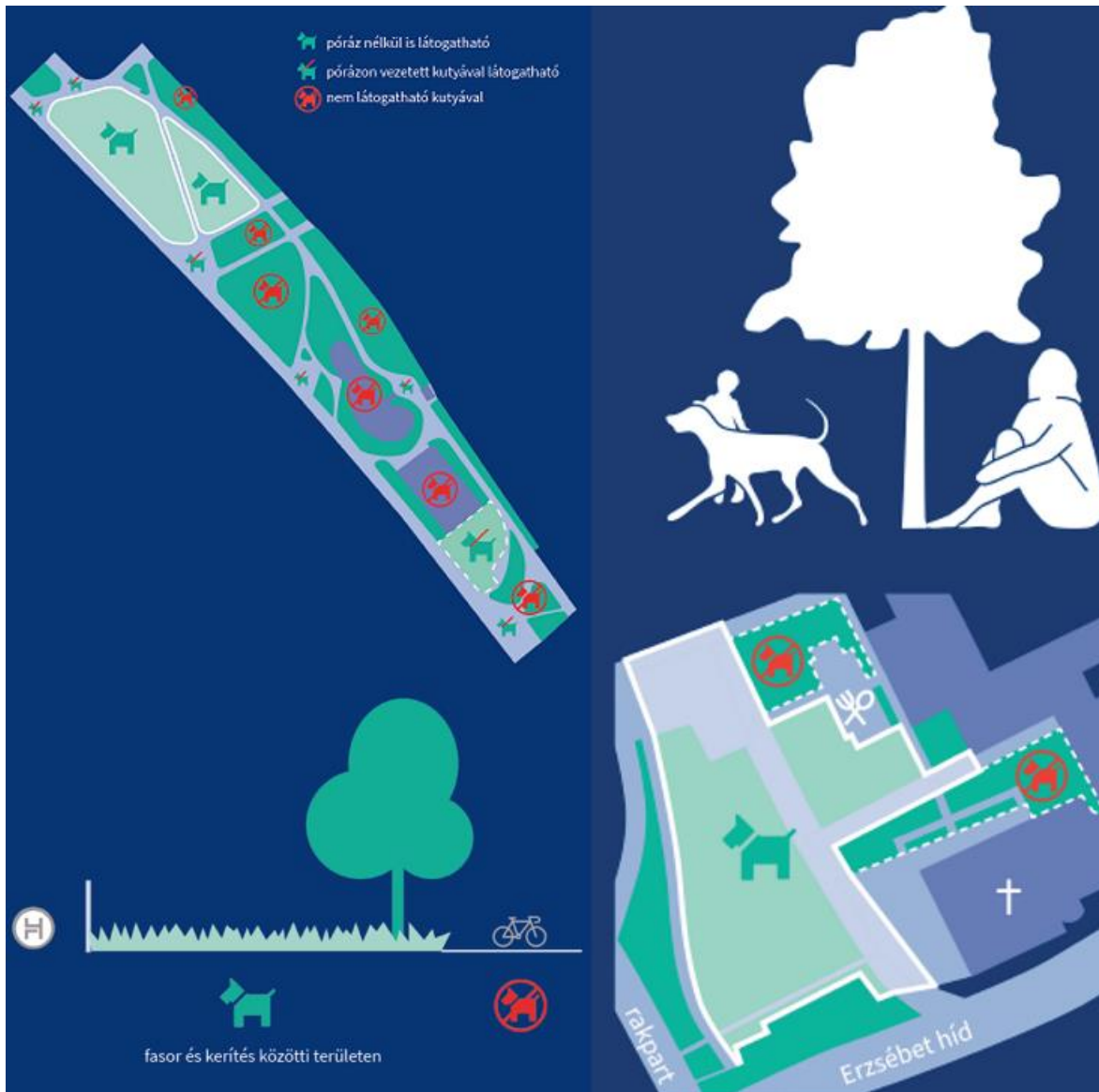

Integrált parkhasználat felmérés

Készítette: MEGÉRTI Kft.

2022. június

Tartalom

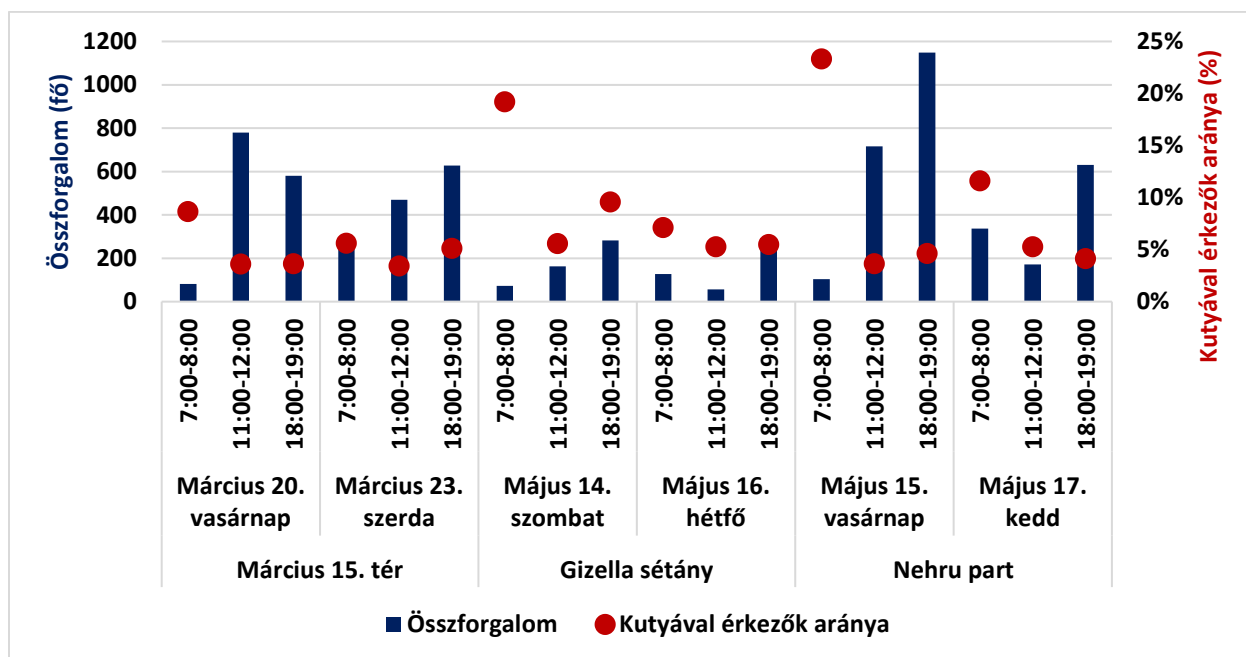
Összefoglaló	2
Előzmények	4
Módszertan	4
A forgalomszámlálás tapasztalatai	6
Március 15. tér.....	6
Gizella sétány	9
Nehru part.....	12
A kérdőíves felmérés tapasztalatai	16
Március 15. tér.....	16
Gizella sétány	20
Nehru part.....	24
Az integrált parkokban, illetve azok környékén működő szolgáltatók tapasztalatai	29
Összegzés, javaslatok	31

Összefoglaló

A Fővárosi Önkormányzat a **Március 15. téren 2021. szeptember és 2022. március** közötti időszakra, a **Nehru parton**, valamint a **Gizella sétányon 2021. december és 2022. május** közötti időszakra integrált parkhasználati rendet vezetett be kísérleti jelleggel. A parkok új házirendje szerint a parkok meghatározott részei visszahívható kutyákkal póráz nélkül is látogathatók. A parkok házirendjében ezen kívül feltüntetik a kutyával nem látogatható területeket és amennyiben releváns, azokat a területeket, amelyek pórázon vezetett kutyával látogathatók. A Március 15. téri integrált park nemcsak a kísérleti időszak hosszát tekintve tér el a másik két parktól, hanem abban a tekintetben is, hogy a park meghatározott részei visszahívható kutyákkal póráz nélkül csak bizonyos időszavokban (délelőtt 6:00 és 10:00, illetve délután 18:00 és 22:00 között) látogathatók.

Az integrált parkok használati szokásainak felméréseivel, a kísérleti időszak során összegyűlt tapasztalatok értékelésével a **Fővárosi Önkormányzat a MEGÉRTI Kft.-t bízta meg**. A MEGÉRTI Kft. által a felmérés során alkalmazott módszertan az integrált parkok használói szokásainak megismerését, a fővárosi integrált park-modell eddigi eredményeinek értékelését és az integrált parkok fejlesztése kapcsán felmerülő további fejlesztési igények azonosítását célozta. Annak érdekében, hogy minél átfogóbb képet nyerjünk a vizsgált integrált parkokról, **különböző módszereket kombináltunk: forgalomszámlálás, kérdőíves felmérés, valamint** a téma szempontjából relevánsnak ítélt, az egyes parkokban, illetve a parkok közelében működő **szolgáltatókat kérdeztük meg**, hogy milyen tapasztalataik vannak a környékükön található városi terek integrált parkká alakítása kapcsán. Igazodva az egyes parkokban bevezetett próbaidőszakhoz, **a felmérés döntő része a Március 15. tér esetében 2022 márciusában, a Nehru part és a Gizella sétány esetében 2022 májusában zajlott**. Bár az egyes módszereknek vannak nyilvánvaló korlátai, melyeket figyelembe vettünk az elemzés során; az általunk alkalmazott módszertan alapján felvázolhatók az integrált parkok használatának fő vonásai, a kísérleti projekt eddigi eredményei és a továbbfejlesztésre vonatkozó javaslatok.

A forgalomszámlálást mindegyik park esetében egy hétfői és egy hétköznap végeztük 3*1 órás időszavban: reggel 7 és 8 óra, délelőtt 11 és 12 óra, illetve este 18 és 19 óra között (az időszavok kijelölésénél figyelembe vettük a Március 15. téren a póráz nélküli kutyasétáltatásra vonatkozó időkorlátokat). **Az egyes parkokban valamennyi forgalomszámlálási napon a kutyával érkezők aránya a reggel 7 és 8 óra közötti időszavban volt a legmagasabb** (az összforgalom 10%-nál több kutyával érkező a Nehru parton 2, a Gizella sétányon 1 időszavban volt). A kutyával érkezők többsége nő volt, az új integrált parkhasználati rend szabályainak figyelmen kívül hagyása valamennyi park esetében előfordult (például a kutyák póráz nélkül történő sétáltatása a Március 15. téren az arra kijelölt időszavon kívül). A Nehru part esetében a forgalomszámlálás eredményei összevethetők voltak egy 2015-ös felméréssel, amely alapján **a Nehru parton növekedett a kutyával érkezők aránya az összforgalomból** – legalábbis a reggeli időszavban. Ez összecseng a FŐKERT tapasztalataival, mely szerint **a Nehru parton és a Gizella sétányon az integrált parkhasználati rend bevezetését követően emelkedett a kutyások száma**.

1. ábra Az összforgalom és a kutyával érkezők aránya az egyes forgalomszámlálási időszakokban az integrált parkokban

A kérdőíves felmérés keretében valamennyi integrált parkban ugyanannyi kutyást és nem-kutyást kérdeztünk meg (Március 15. téren: 15-15, Gizella sétányon és Nehru parton: 16-16 fő). A megkérdezett kutyások összességében gyakrabban látogatják a vizsgált parkokat, mint a nem-kutyások. Az integrált parkhasználati rend bevezetéséről a megkérdezett kutyásoknak a Gizella sétányon és a Nehru parton mindössze 50%-a, a Március 15. téren 60%-a értesült (ugyanaz az arány a nem-kutyások körében a Március 15. téren 0%, a Gizella sétány esetében 13%, a Nehru parton 19% volt). Ezeket az arányokat megfelelő kommunikációval célszerű lenne növelni. A megkérdezettek parkhasználati szokásainak elmúlt év folyamán bekövetkező esetleges változása mögött ennek megfelelően döntően nem az integrált parkhasználati rend bevezetése állt.

Az integrált parkhasználat koncepciója ugyanakkor jelentős támogatottságot élvez, a kérdőíves felmérés eredményei alapján a megkérdezett kutyások és nem-kutyások döntő része is (az egyes vizsgált parkok esetében legalább 80%-uk) azt jónak tartja. Az integrált parkokban és azok környékén működő (és visszajelzést küldő) szolgáltatók is jellemzően támogatják az integrált parkhasználat koncepcióját, ugyanakkor a park fenntartásával foglalkozó FŐKERT a negatív tendenciák folytatódásáról számolt be a kutyás területhasználat kapcsán. A megfelelő kommunikáció, a házirendek célszerű módosítása megfontolandó ennek kapcsán.

Az egyes parkok fenntartása, jövőbeli fejlesztése kapcsán a megkérdezettek elsősorban nem az integrált parkhasználati rend módosítására vonatkozó javaslatokat tették, hanem például a Március 15. tér gondosabb tisztán tartására, füvesítésre, a Gizella sétányon ülőalkalmatosságok kihelyezésére, a Nehru parton pedig nyilvános illemhely létesítésére. A kutyás területhasználat kapcsán valamennyi park esetében több megkérdezett felhívta a figyelmet a kutyapiszok összegyűjtésének fontosságára és ehhez kapcsolódóan (további) kutyáürülékgyűjtő edények, illetve zacskók kihelyezésére.

Előzmények

A Fővárosi Önkormányzat a Március 15. téren 2021. szeptember és 2022. március közötti időszakra, a Nehru parton, valamint a Gizella sétányon 2021. december és 2022. május közötti időszakra integrált parkhasználati rendet vezetett be kísérleti jelleggel. A parkok új házirendje szerint a parkok meghatározott részei visszahívható kutyákkal póráz nélkül is látogathatók. A parkok házirendjében ezen kívül feltüntetik a kutyával nem látogatható területeket és amennyiben releváns, azokat a területeket, amelyek pórázon vezetett kutyával látogathatók.

Megjegyzendő, hogy a Március 15. tér szabályozása a másik két parktól több szempontból is eltér. Egyrészt, itt a park meghatározott részei visszahívható kutyákkal póráz nélkül csak bizonyos időszakokban (délelőtt 6:00 és 10:00, illetve délután 18:00 és 22:00 között) látogathatók. Másrészt, a kísérleti időszak itt időtartamát tekintve hosszabb volt, ugyanakkor már márciusban lezárult.

Az integrált parkok használati szokásainak felméréseivel, a kísérleti időszak során összegyűlt tapasztalatok értékelésével a Fővárosi Önkormányzat a MEGÉRTI Kft.-t bízta meg. Igazodva az egyes parkokban bevezetett próbaidőszakhoz, a felmérés döntő része a Március 15. tér esetében 2022 márciusában, a Nehru part és a Gizella sétány esetében 2022 májusában zajlott.

Módszertan

Az integrált parkokat sokan sokféleképp használják, a parkhasználati szokásokról, valamennyi parkhasználó véleményéről teljes kép nem kapható. Ugyanakkor **különböző módszerek kombinálásával** feltárhatók a parkhasználat főbb vonásai, és azok alapján fogalmazhatók meg javaslatok az egyes parkok jövőbeli fenntartásával, fejlesztésével kapcsolatban.

Az integrált parkok használati szokásainak feltárásához forgalomszámlálást, illetve kérdőíves felmérést végeztünk. Ezen felül a téma szempontjából relevánsnak ítélt, az egyes parkokban, illetve a parkok közelében működő szolgáltatókat kérdeztük meg, hogy milyen tapasztalataik vannak a környékükön található városi terek integrált parkká alakítása kapcsán.

A **forgalomszámlálást** mindegyik park esetében egy hétfélig és egy hétköznap végeztük 3*1 órás időszakban. A 3 időszak kijelölése során figyelembe vettük a póráz nélküli kutyasétáltatásra vonatkozó időkorlátokat a Március 15. téren, két időszakot a „póráz nélküli” időszakban, egyet pedig azon kívül jelöltünk ki: reggel 7 és 8 óra között, délelőtt 11 és 12 óra között, valamint este 18 és 19 óra között. A másik két park esetében – az egységes módszertan érdekében – ugyanezekben az időszakokban végeztük a forgalomszámlálást (lásd: 1. táblázat).

A forgalomszámlálás során az integrált parkokban megforduló kutyák és emberek számának megállapítása mellett utóbbiak nemek és korcsoportok szerinti megoszlását is megbecsültük. A Március 15. téren a forgalomszámlálás során elsősorban a kutyákkal (időkorlátoknak megfelelően) póráz nélkül is látogatható területekre fókuszáltunk. A Gizella sétány és a Nehru part esetében – a

területek „zártabb” jellege és nagyobb hosszirányú kiterjedése miatt – az egyes belépési pontokon érkező forgalom számbavételére koncentráltunk. Ugyanakkor a kutyákkal póráz nélkül is látogatható területek forgalmát a Nehru parton, illetve a Gizella sétánynál a belépési pontoknál külön is meghatároztuk. Tekintettel arra, hogy az integrált parkhasználati rend leginkább a kutyás térhasználatot szabályozza, a kutyák esetében azt is figyeltük, hogy az egyes parkokban mennyire az aktuális pórázhasználati szabályoknak megfelelően sétáltatják őket a gazdáik.

1. táblázat Az integrált parkokban végzett forgalomszámlálás főbb adatai

Integrált park neve	Dátum	Idősáv	Időjárási jellemzők
Március 15. tér	2022. március 20. (vasárnap)	7:00 – 8:00	0°C, napos
		11:00 – 12:00	8°C, napos
		18:00 – 19:00	6°C, tiszta ég (napnyugta: 17:56)
	2022. március 23. (szerda)	7:00 – 8:00	4°C, napos
		11:00 – 12:00	18°C, napos
		18:00 – 19:00	14°C, tiszta ég (napnyugta: 18:00)
Gizella sétány	2022. május 14. (szombat)	7:00 – 8:00	18°C, napos
		11:00 – 12:00	22°C, napos
		18:00 – 19:00	23°C, napos
	2022. május 16. (hétfő)	7:00 – 8:00	15°C, napos
		11:00 – 12:00	23°C, foltokban felhős
		18:00 – 19:00	27°C, foltokban felhős
Nehru part	2022. május 15. (vasárnap)	7:00 – 8:00	14°C, napos
		11:00 – 12:00	24°C, napos
		18:00 – 19:00	26°C, napos
	2022. május 17. (kedd)	7:00 – 8:00	19°C, felhős
		11:00 – 12:00	21°C, felhős, záporok
		18:00 – 19:00	20°C, felhős

A kérdőíves felmérésnél is szem előtt tartottuk, hogy az integrált parkhasználati rend leginkább a kutyás térhasználatot érinti és ezért egyenlő számban kérdeztünk meg „kutyásokat” és „nem-kutyásokat” parkhasználati szokásaikról, az adott integrált parkkal kapcsolatos véleményükről. A válaszoló „kutyás” – „nem-kutyás” csoportba sorolása az alapján történt, hogy a kérdőív lekérdezése alatt volt-e a felügyelete alatt kutya a téren (így például „nem-kutyás” csoportba kerültek azok a válaszadók, akiknek egyébként van kutyájuk, csak éppen a téren nem volt velük).

2. táblázat A kérdőíves felmérés főbb adatai

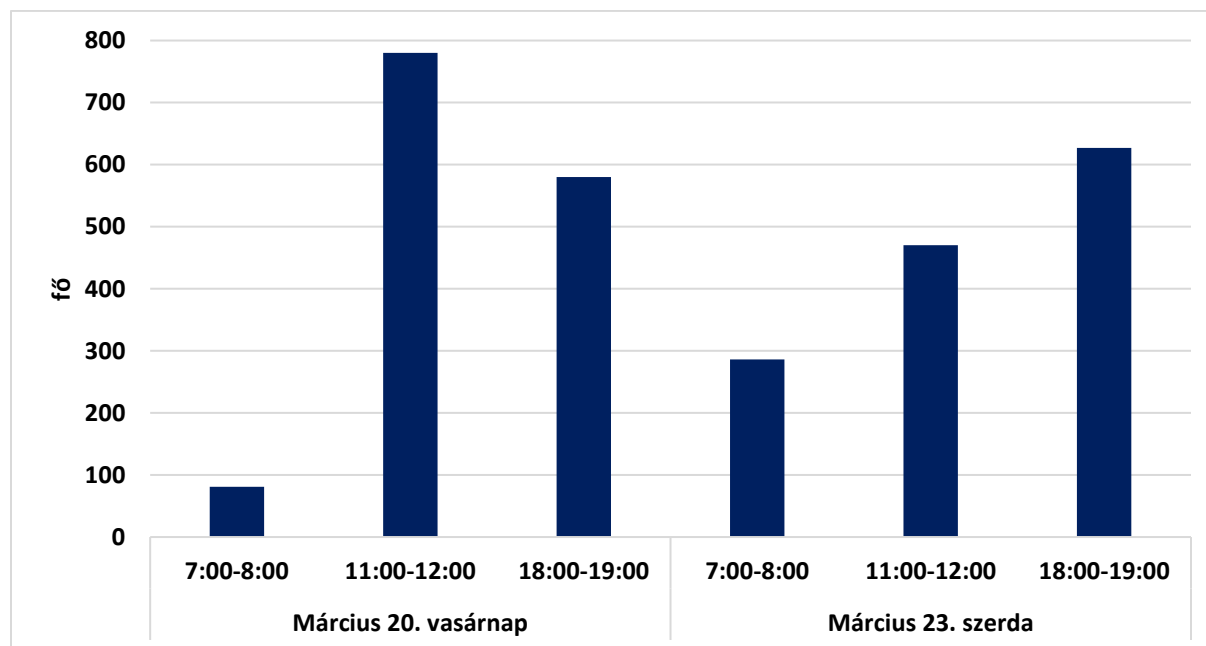
Integrált park neve	„Kutyás” kérdőívek száma	„Nem-kutyás” kérdőívek száma	Kérdőívek száma összesen
Március 15. tér	15	15	30
Gizella sétány	16	16	32
Nehru part	16	16	32

A forgalomszámlálás tapasztalatai

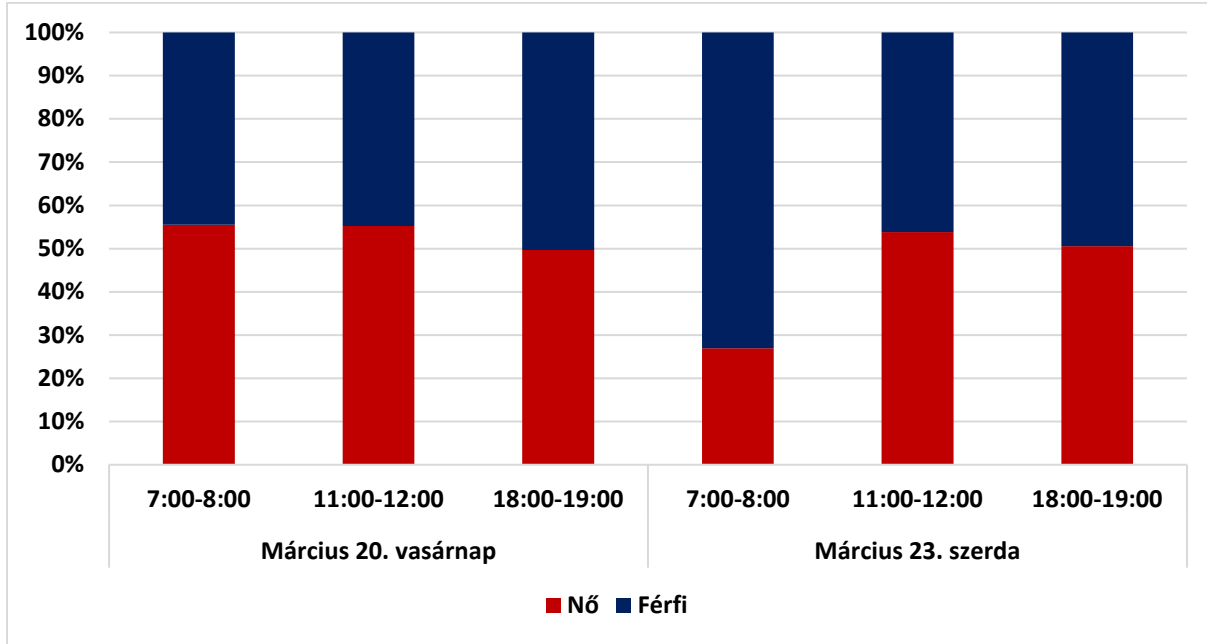
Március 15. tér

A vizsgált területen a 6 forgalomszámlálási időszak közül **vasárnap 11 és 12 óra között fordultak meg a legtöbben**. Ennek háttérében több tényező is lehet. Mindenekelőtt hétvégén valószínűleg nagyobb számban voltak jelen turisták, illetve a környéken lakók is hétvégén nagyobb arányban tudják igénybe venni rekreációs céllal a Március 15. teret. Megemlítendő továbbá, hogy a Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia 10 órai kezdetű vasárnapi szentmiséjéről érkező forgalom jelentős része is ekkor jelentkezik a téren (utóbbi abban is szerepet játszhat, hogy az idősebb korcsoportba tartozók száma és aránya a 6 időszak közül ekkor volt a legmagasabb).

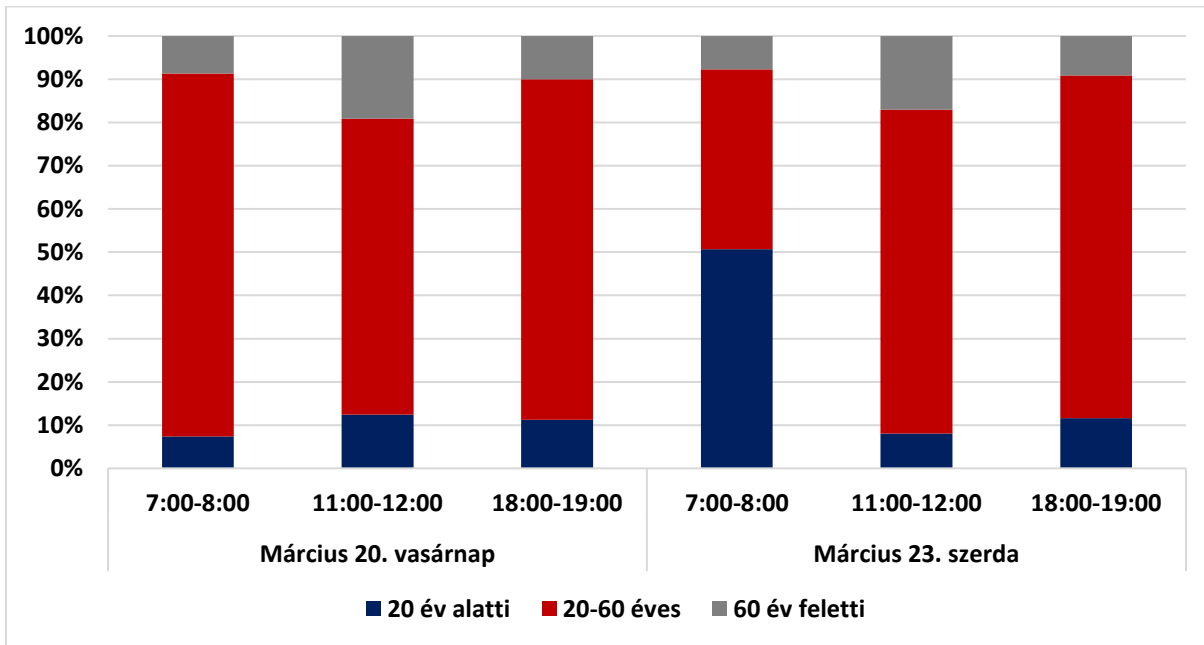
Vasárnaptól eltérően **szerdán a 3 időszak közül 18 és 19 óra között volt a legmagasabb a forgalom** a téren, ami elsősorban azzal függ össze, hogy hétköznap a 11 és 12 óra közötti időszak sokak számára a munkaidő részét képezi. **A munka-, illetve különösen a tanítási idő kezdete játszik szerepet abban, hogy szerdán 7 és 8 óra között 3,5-szer akkora volt a forgalom a vasárnap ugyanazon időszakához képest.** A Március 15. tér mellett található Piarista Gimnáziumba igyekvő diákok miatt a szerda 7 és 8 óra közötti időszakban a többi forgalomszámlálási időszávhhoz képest lényegesen magasabb volt a fiatal korcsoportba tartozó férfiak aránya. **A három időszak közül mindkét nap a reggel 7 és 8 óra közötti volt a legkevésbé forgalmas.**

2. ábra: A délelőtt 6:00 és 10:00 és a délután 18:00 és 22:00 között kutyával póráz nélkül is látogatható területen megforduló emberek száma

3. ábra: A délelőtt 6:00 és 10:00 és a délután 18:00 és 22:00 között kutyával póráz nélkül is látogatható területen megforduló emberek nemek szerinti megoszlása

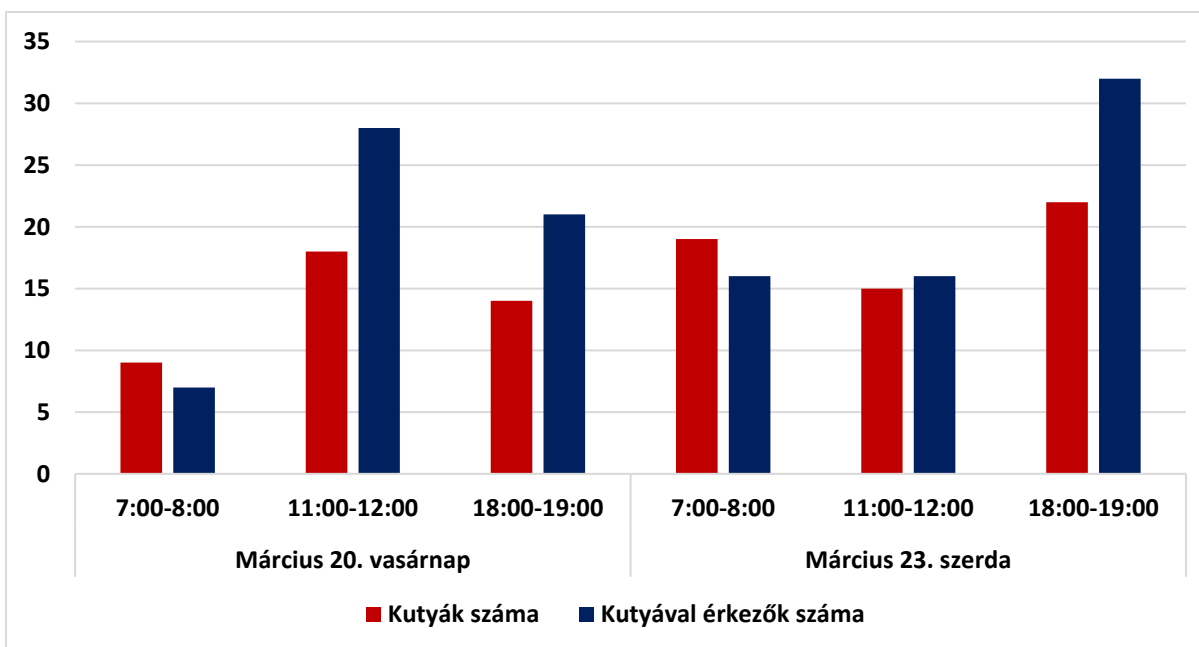

4. ábra: A délelőtt 6:00 és 10:00 és a délután 18:00 és 22:00 között kutyával póráz nélkül is látogatható területen megforduló emberek korcsoportok szerinti megoszlása

A vizsgált területen a nemek közötti megoszlás az esti időszakban volt a leginkább kiegyenlített. Figyelembe véve, hogy a 11 és 12 óra közötti időszakban mindkét nap női többséget lehetett

tapasztalni, illetve a napnyugta ezeken a napokon 18 óra körül volt, a tér forgalmában a nemek közötti megoszlás alakulásában a sötétség-világosság által befolyásolt biztonságérzet is szerepet játszhat. Utóbbival függhet össze az is, hogy az idősek aránya az összforgalomból a sötétedés utáni időszakban lényegesen alacsonyabb, mint 11 és 12 óra között.

A kutyával érkezők aránya az összforgalomból a vizsgált területen a 10%-ot egyik időszámban sem haladta meg, a legmagasabb reggel 7 és 8 óra között volt mindkét nap (vasárnap 9%, szerdán 6%), amikor a tér összforgalma egyébként az adott napon a 3 időszak közül a legalacsonyabb. ***A reggeli időszámban a kutyák száma meghaladta a kutyával érkező emberek számát***, ilyenkor jellemzően egy-egy ember sétáltat egy vagy esetleg 2 kutyát. ***A későbbi időszakokban viszont gyakoribb volt, hogy egy kutyával többen*** (feltehetőleg párok, egy család több tagja, kisebb társaságok) ***érkeztek a térre***. Ezekben az esetekben valószínűleg jobban megjelenik a kutyasétáltatás rekreációs, kapcsolattartási szerepe és ez állhat annak a háttérében is, hogy hétvégén többször megfigyelhető volt a 11 és 12 óra közötti időszakban, hogy egy kutyával többen érkeznek, mint szerdán. ***A kutyával érkezők többsége nő*** (a kutyával érkezők több, mint 80%-a volt nő a reggel 7 és 8 óra közötti időszakban, az este 18 és 19 óra között viszont ez az arány kevesebb, mint 60% volt).

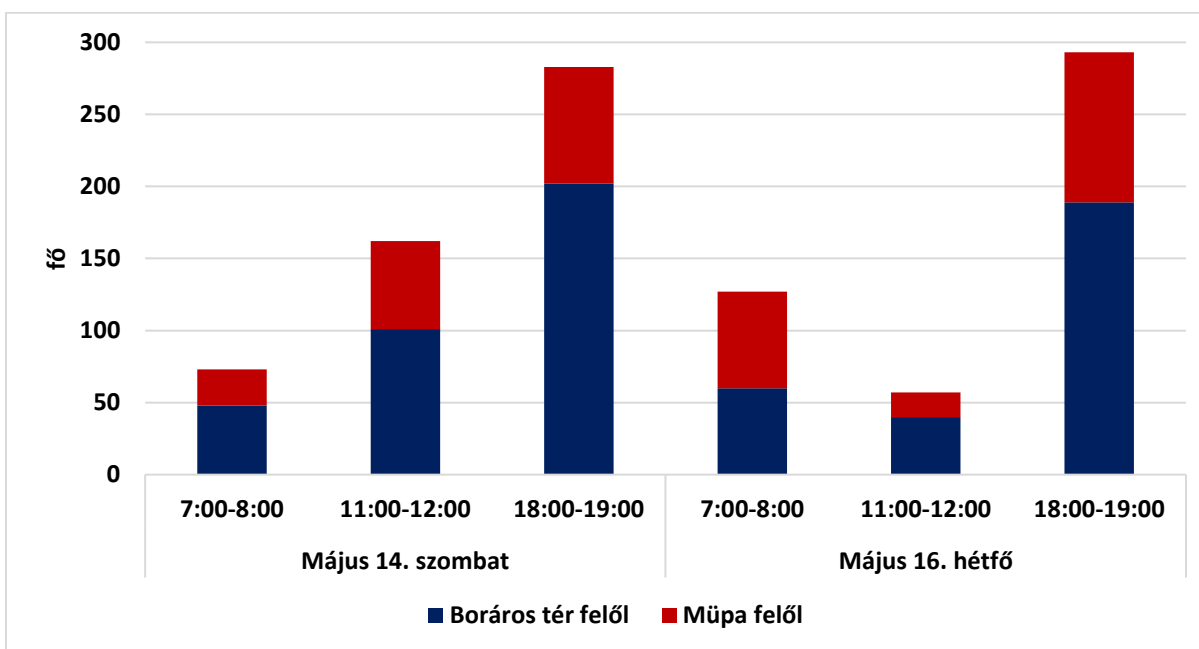
5. ábra: A délelőtt 6:00 és 10:00 és a délután 18:00 és 22:00 között kutyával póráz nélkül is látogatható területen megforduló kutyák és „kutyások” száma

Az integrált park területhasználati szabályait a 11 és 12 óra közötti időszakban hagyják legtöbbször figyelmen kívül a kutyával érkezők. Ez jelentős részben abból fakadt, hogy ebben az időszakban nincs olyan része a parknak, ahol póráz nélkül elengedhetők a kutyák, ennek ellenére vasárnap a kutyák felét, szerdán a kutyák negyedét engedték ilyenkor póráz nélkül mozogni a gazdák. A 7 és 8, illetve a 11 és 12 óra közötti időszakban a parkhasználati rend szerint kutyával

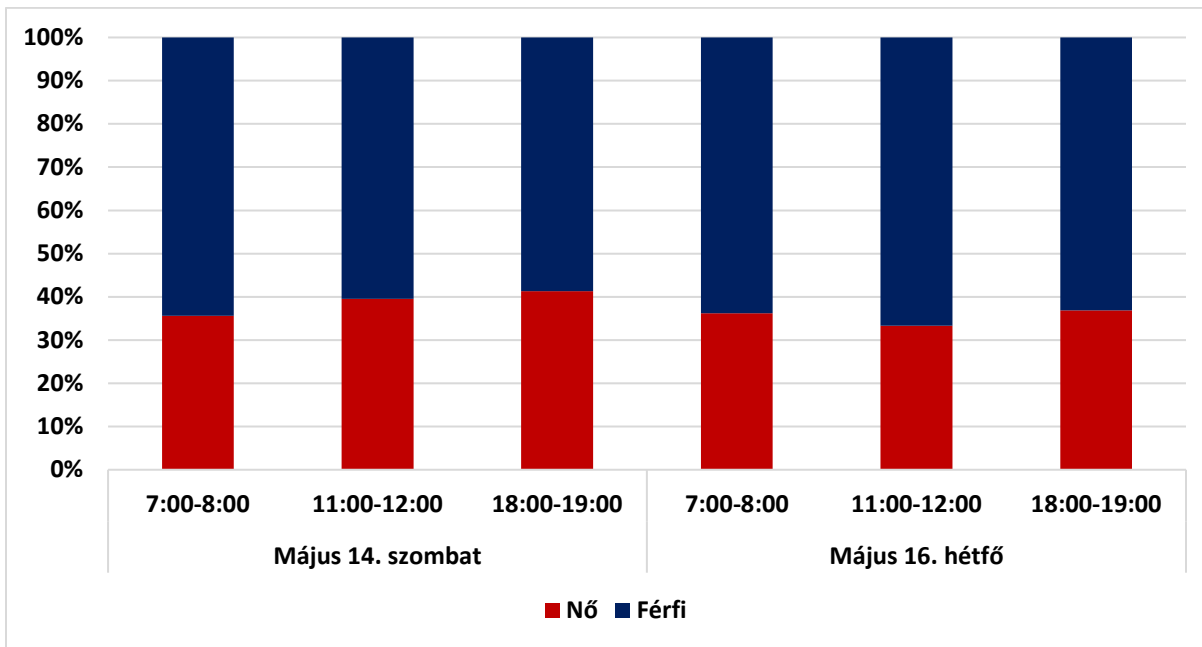
nem látogatható területeken is lehetett találkozni a négylábúakkal, főként a Kiosk Budapest előtti északabbra lévő füves területen (a téren megforduló kutyák közül a legtöbbet, minden harmadikat a szerda 11 és 12 közötti időszakban engedtek be a gazdák kutyával nem látogatható területre). **A 18 és 19 óra közötti időszokban viszont a parkhasználati szabályokat maradéktalanul betartották a kutyát sétáltatók.** Ez részben a sötétedéssel is magyarázható, a kutyával nem látogatható területek jelentős része ugyanis kevésbé kivilágított és nem mennek arrafele a kutyáikkal a gazdák.

Gizella sétány

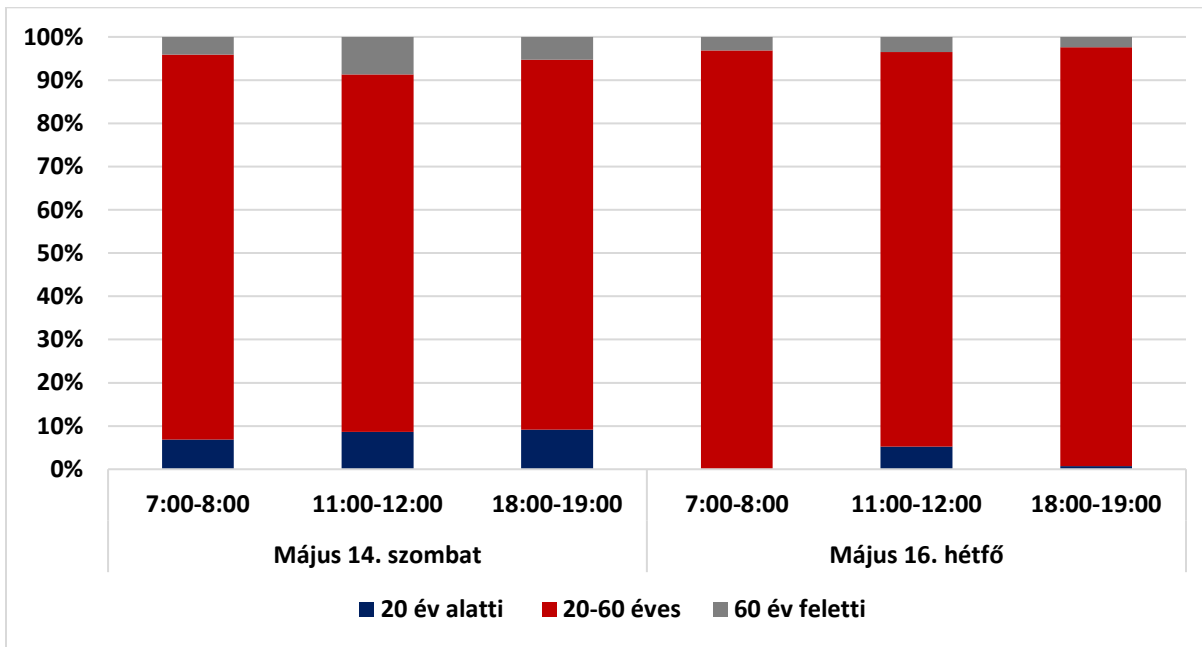
A Gizella sétányon a vizsgált időszakok közül **mindkét nap 18 és 19 óra között fordultak meg a legtöbben**, a forgalom volumene hasonló volt szombaton és hétfőn ebben az időszakban, a hétfői forgalom mindössze 4%-kal volt magasabb. **A hétfőre és a hétköznap közötti különbség a forgalomban a másik két időszak esetében markánsabban megmutatkozott.** A 11 és 12 óra közötti időszakban közel háromszor nagyobb volt a forgalom szombaton, mint hétfőn ugyanekkor. A 7 és 8 óra közötti időszakban viszont a hétfői forgalom volt több, mint másfélszerese a szombatinak. **A vizsgált időszakok közül kizárólag a hétfő 7 és 8 óra közötti időszakban haladta meg a Gizella sétányra a Müpa felől érkezők száma a Boráros tér felől érkezőkét,** amiben lényeges szerepe lehetett annak, hogy ekkor a belvárosba irányuló hivatásforgalmi célú kerékpározás jelentős volt a sétány összforgalmához képest. **A Gizella sétányt felkeresők több, mint 80%-a valamennyi időszokban a kerékpárúton, illetve a térköves részen érkezett, a kutyával póráz nélkül is használható területre belépők aránya az összforgalomból a 18 és 19 óra közötti időszakban volt a legmagasabb.**

6. ábra: A Gizella sétányra érkező emberek száma (az érkezési irányoknak megfelelően)

7. ábra: A Gizella sétányra érkező emberek nemek szerinti megoszlása

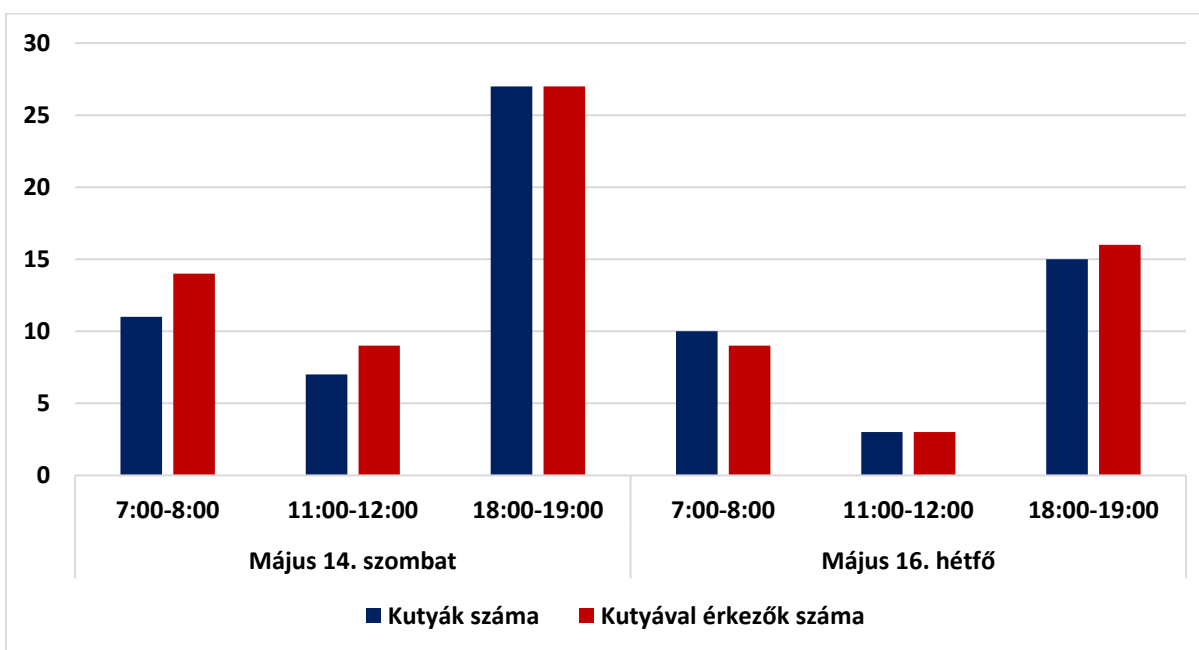

8. ábra: A Gizella sétányra érkező emberek korcsoportok szerinti megoszlása

A Gizella sétányra érkezők körében valamennyi vizsgált időszakban többségben voltak a férfiak. A sétányra érkezők körében a nők aránya szombaton összességében magasabb volt, mint hétfőn,

de így is elmaradt a férfiakétól. A főbb korcsoportok szerinti megoszlás szombaton nagyobb változatosságot mutatott.

A legtöbb kutyával mindkét vizsgált nap a 18 és 19 óra közötti időszámban érkeztek, ugyanakkor a kutyával érkezők aránya az összforgalomból szombaton és hétfőn is a reggel 7 és 8 óra között volt a legmagasabb (szombaton 19%, hétfőn 7%). A kutyával érkezők aránya az összforgalomból egy adott időszámban magasabb volt szombaton, mint hétfőn (a 10%-ot ugyanakkor csak a szombati 7 és 8 óra közötti időszámban haladta meg). **Kutyával többségében nők érkeztek** (kivéve a hétfői 11 és 12 óra közötti időszámbot, amikor egyébként az összforgalom és a „kutyás” forgalom is a legalacsonyabb volt). A kutyával érkezők száma szombaton 7 és 8 óra, illetve 11 és 12 óra között, valamint hétfő 18 és 19 óra között meghaladta a Gizella sétányra belépő kutyák számát, aminek háttérében az állhat, hogy ezekben az időszakokban valószínűleg jobban megjelent a kutyasétáltatás rekreációs, kapcsolattartási szerepe. A kutyák száma a kutyával érkezőkét a hétfő 7 és 8 óra közötti időszámban haladta meg (ami arra vezethető vissza, hogy volt, aki több kutyát is sétáltatott).

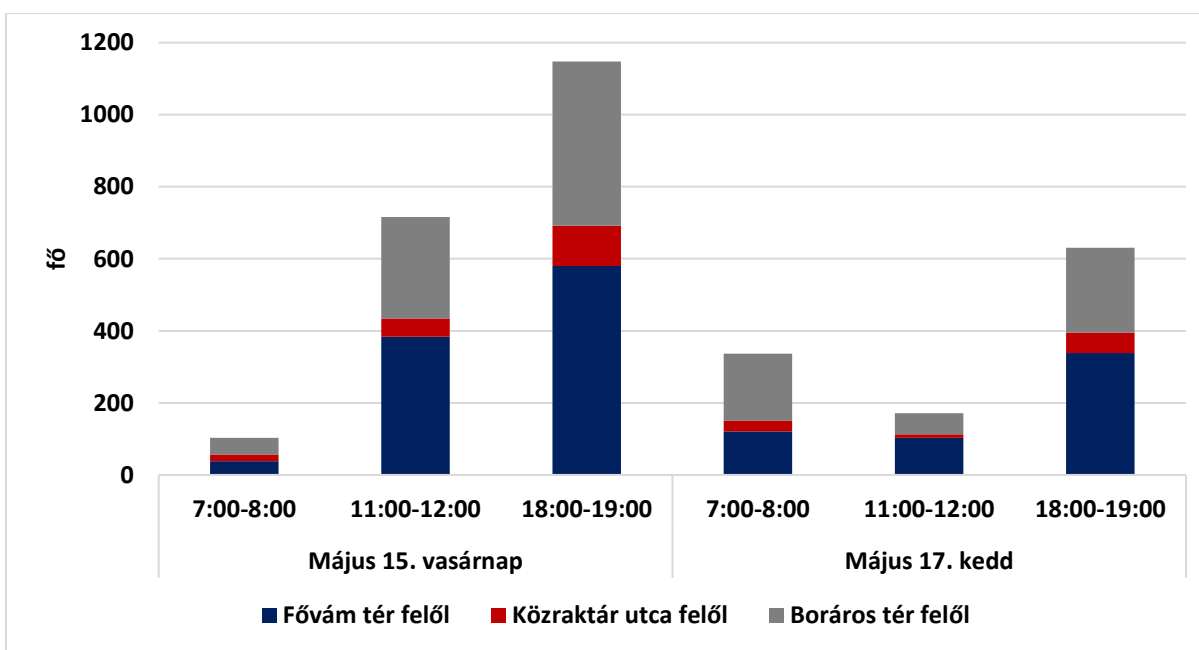

9. ábra: A Gizella sétányra érkező kutyák és "kutyások" száma

A kutyával érkezők nagyobb része a kutyával póráz nélkül is látogatható területen a 18 és 19 óra közötti időszámban, valamint hétfőn a 11 és 12 óra közötti időszámban lépett be a Gizella sétányra. Kiemelendő, hogy a Boráros tér felől a kutyával póráz nélkül is látogatható területen belépő kutyák száma (a szombat 7 és 8 óra közötti, illetve a hétfő 11 és 12 óra közötti időszámbot leszámítva) **meghaladta a közeli kutyafuttatóban megforduló kutyák számát is.** A kutyával nem látogatható kerékpárúton a szabályoknak megfelelően jellemzően nem tartózkodtak kutyák, a közvetlen Duna felőli térköves részen, ahol a hatályos jogszabályoknak megfelelően kutyát csak pórázon vezetve lehetne sétáltatni, viszont több alkalommal fordultak elő póráz nélkül sétáltatott kutyák.

Nehru part

A Nehru parton a vizsgált időszavok közül mindkét nap 18 és 19 óra között fordultak meg a legtöbben, vasárnap ebben az időszavban az érkezők meghaladta az 1100 főt. A legkevésbé forgalmas időszak vasárnap a 7 és 8 óra közötti, kedden pedig a 11 és 12 óra közötti volt. Ennek hátterében elsősorban a parkot látogatók munkaidejének lehet szerepe, hétvégén többen tudják felkeresni szabadidejükben a parkot 11 és 12 óra között, mint hétköznap. Hétfőn 7 és 8 óra között viszont a forgalom jelentősebb része lehet hivatásforgalmi célú. A 7 és 8 óra közötti időszakban a Nehru partra a többség a Boráros tér felől érkezik (összforgalom 45%-a vasárnap és 55%-a kedden), a többi vizsgált időszakban viszont a Fővám tér felől közelítették meg legtöbben a parkot (összforgalom több, mint 50%-a). A Közraktár utca felől érkező forgalom aránya az Nehru part összforgalmából egy adott időszakban vasárnap mindig magasabb volt, mint ugyanakkor kedden.

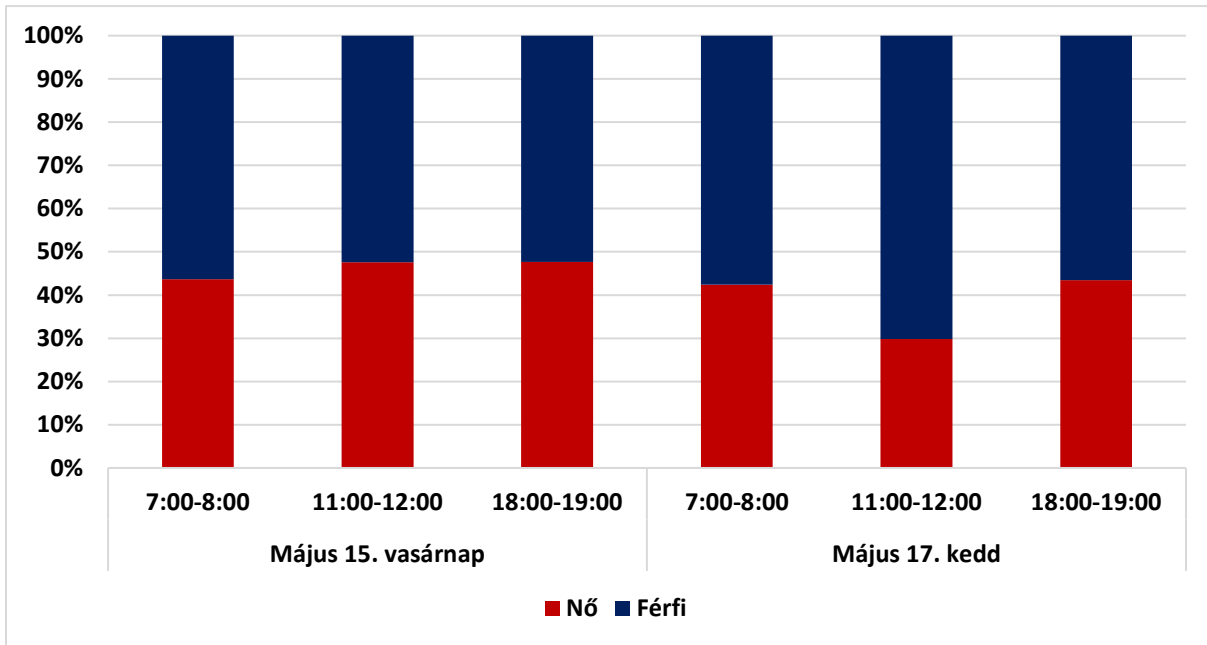

10. ábra: A Nehru partra érkező emberek száma (érkezési irányoknak megfelelően – a Közraktár utca felőli iránynál a Bakáts utcai gyalogátkelőhelynél belépők adatai szerepelnek; a Közraktár utca felől, de a Fővám tér vagy a Boráros tér irányából belépők adatait az utóbbi terek felől érkezőknél vettük figyelembe)

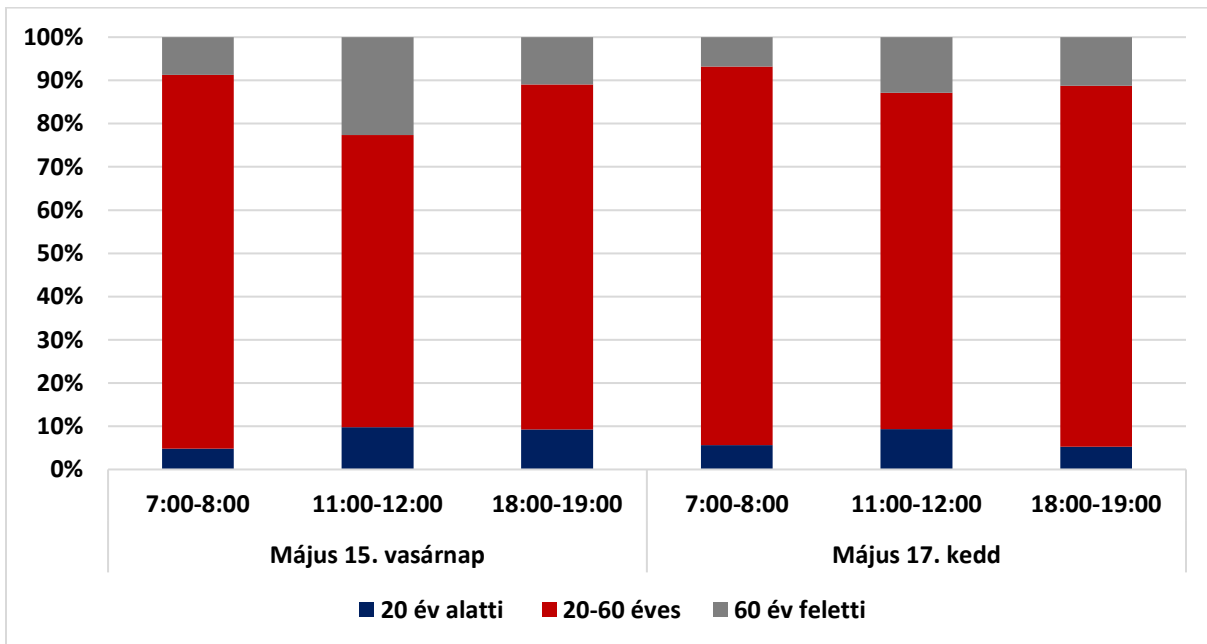
Érdeemes megemlíteni, hogy a Nehru parton korábban 2015. május 30-án (szombaton) és június 3-án (szerdán) az A4C végzett forgalomszámlást.¹ A felmérés eredményeiről szóló ELTINGA elemzéssel összevetve a mostani forgalomszámlálás eredményeit, megállapítható, hogy a hétvégi 11 és 12 óra, valamint 18 és 19 óra közötti időszakban a mostani felmérés alkalmával lényegesen magasabb volt a forgalom, a hétköznapi nap viszont alacsonyabb. Ennek kapcsán megjegyzendő, hogy a mindenkori időjárás viszonyok is jelentős mértékben befolyásolják a park forgalmát (az

¹ Horváth Áron – Madurovicz Tancsics Tünde (2015): A Nehru part és a Bálna jövője közös. – ELTINGA Ingatlanpiaci Kutatóközpont, Budapest. <https://eltinga.hu/data/uploaded/file/studies/NehruBalna.pdf>

általunk vizsgált keddi napon például több zápor is volt, míg a 2015. június 3-án nem volt csapadék, ugyanakkor a hétvégi napok esetében fordított a helyzet a mostani és a 2015-ös felmérés időjárási viszonyait összevetve – a 2015-ös időjárási viszonyokról a metnet.hu adatai alapján tájékoztunk).

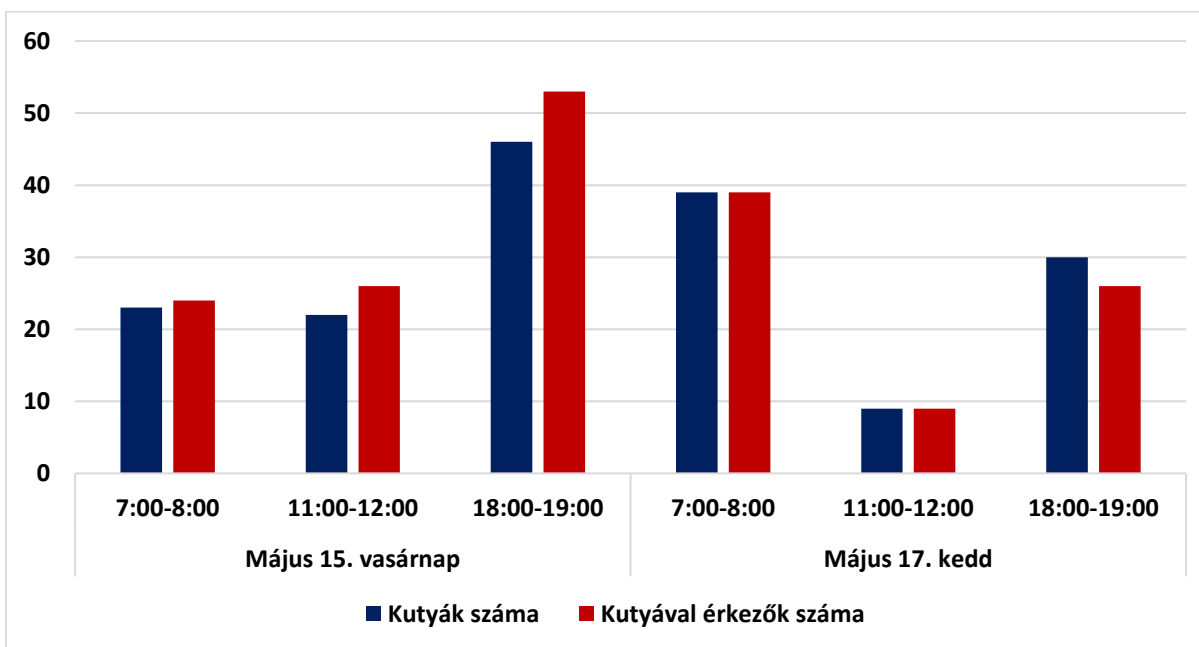
11. ábra: A Nehru partra érkező emberek nemek szerinti megoszlása

12. ábra: A Nehru partra érkező emberek korcsoportok szerinti megoszlása

A Nehru partra érkezők körében valamennyi vizsgált időszámban többségben voltak a férfiak. A Nehru partot felkeresők körében a nők aránya vasárnap összességében magasabb volt, mint kedden, de így is elmaradt a férfiakétól. A főbb korcsoportok szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a 20 év alattiak és a 60 év feletti aránya a teljes forgalomból mindkét nap a 11 és 12 óra közötti időszakban volt a legmagasabb (20 év alattiaké 10% vasárnap, 9% kedden; 60 év felettiaké 23% vasárnap, 13% kedden). A 60 év feletti arányát az egyes időszakokban jelentősen befolyásolta, hogy a Nehru partnál kikötő, idősebb vendégkörrel rendelkező hajók utasai hogyan használják a parkot. A 20 és 60 év közötti aránya a teljes forgalomból egy adott időszakban kedden mindig magasabb volt, mint ugyanakkor vasárnap.

A kutyával érkezők aránya mindkét vizsgált napon a 7 és 8 óra közötti időszakban volt a legmagasabb (vasárnap 23%, kedden 12%). A korábban említett, 2015-ben készült ELTINGA-s felmérés szerint a reggel 7 és 10 óra közötti időszakban volt a legmagasabb a kutyával érkezők aránya az összforgalomból (ebben a 3 órás periódusban akkor azonban nem haladta meg a 10%-ot a kutyával érkezők aránya). A kutyával érkezők száma kedden szintén a 7 és 8 óra közötti időszakban volt a legmagasabb a mostani forgalomszámláláskor, vasárnap viszont a 18 és 19 óra közötti időszakban. A kutyával érkezők száma vasárnap mindegyik vizsgált időszakban meghaladta a belépő kutyák számát, aminek hátterében az állhat, hogy ezekben az időszakokban valószínűleg jobban megjelent a kutyasétáltatás rekreációs, kapcsolattartási szerepe. A kutyák száma a kutyával érkezőkét a keddi 18 és 19 óra közötti időszakban haladta meg (ami arra vezethető vissza, hogy volt, aki több kutyát is sétáltatott). A Nehru partra kutyával érkezők többsége nő volt (leszámítva az egyébként legalacsonyabb „kutyás” forgalommal jellemezhető keddi 11 és 12 óra közötti időszakot).

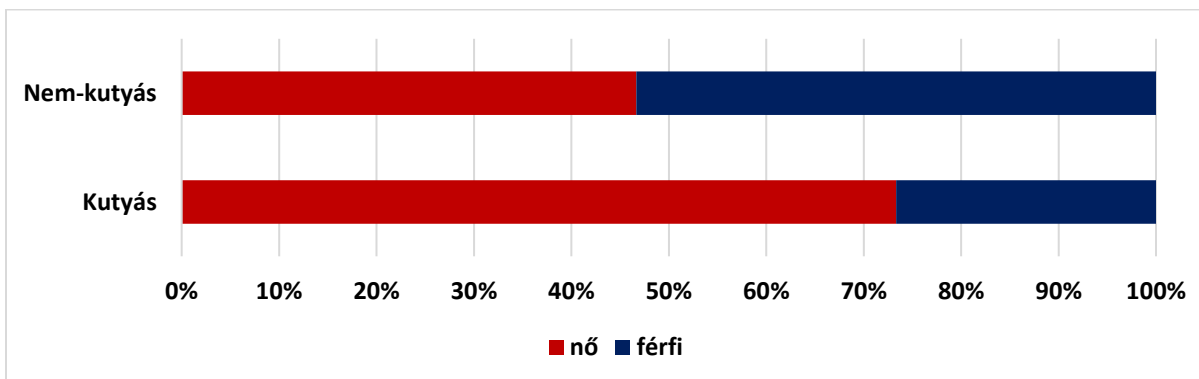
13. ábra: A Nehru partra érkező kutyák és "kutyások" száma

A Nehru parton sétáltatott kutyák jelentős részével gazdáik az integrált parki házirend alapján póráz nélkül is látogatható területeken is megfordulnak. ***A póráz nélkül is használható területen megforduló kutyák száma a Nehru partra belépő összes kutya számához képest mindkét nap az összességében legkevésbé forgalmas időszámban volt a legmagasabb*** (vasárnap 7 és 8 óra között 57%, kedden 11 és 12 óra között 67%); ***és a legforgalmasabb 18 és 19 óra közötti időszakban pedig a legalacsonyabb*** (vasárnap 30%, kedden 27%). Ez arra enged következtetni, hogy a kutyával érkezők jelentős része figyelembe veszi a többi parklátogató területhasználatát is, és az integrált parki házirend alapján póráz nélkül is használható területeket a park mindenkori forgalmához igazodva látogatja. ***Ugyanakkor az összességében legkevésbé forgalmas időszakokban*** (vasárnap 7 és 8 óra között, illetve kedden 11 és 12 óra között) ***volt leginkább jellemző az is, hogy kutyák póráz nélkül ott is jelen voltak, ahol nem lehetett volna anélkül vagy olyan helyen is sétáltatták őket, ahol nem lehetett volna az integrált parkhasználati rend alapján. Lényeges azonban rögzíteni, hogy az integrált parkhasználati rend figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos előbbi meglátások nem teljes körűek, ugyanakkor jelzésértékűek.***

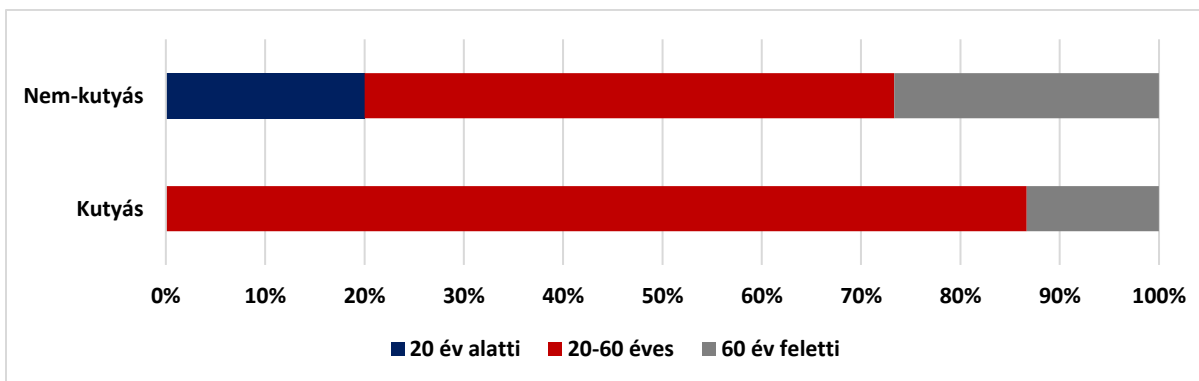
A kérdőíves felmérés tapasztalatai

Március 15. tér

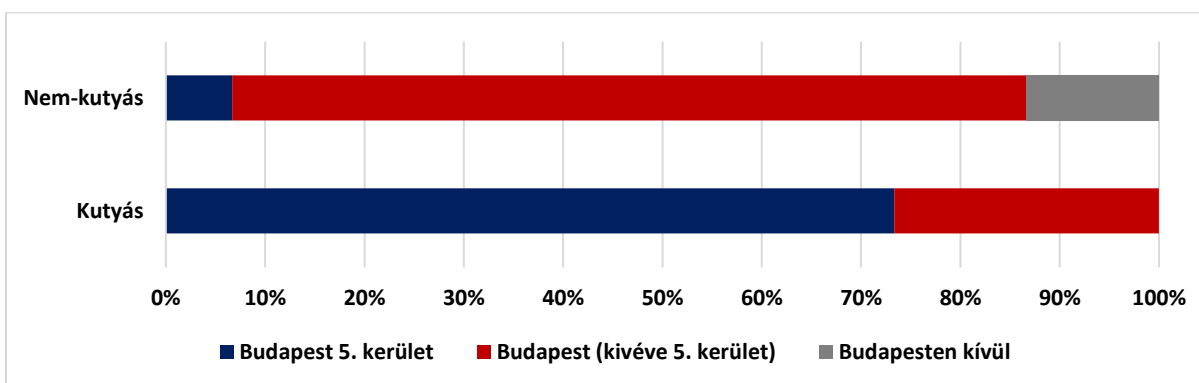
A kérdőíves felmérésben összesen 30 fő vett részt, 15 kutyás és 15 nem-kutyás. A megkérdezett kutyások körében jelentős többségben voltak a nők (a forgalomszámlálás eredményei alapján a Március 15. térre kutyával érkezők körében általában véve is ez jellemző), a nem-kutyások esetében pedig enyhe férfi többség volt. A korcsoportok szerinti megoszlás a nem-kutyások esetében az ország, illetve Budapest népességének korcsoportos megoszláshoz hasonló (a kutyások esetében 20 év alattiak nem kerültek a mintába, de a forgalomszámlálás tapasztalatai alapján nem jellemző, hogy ők egyedül sétáltatnának a téren kutyát). A válaszolók lakóhely szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a kutyások körében 70% feletti volt az 5. kerületiek aránya, azaz kutyával inkább a tér szűkebb térségéből, a közelben lakók érkeznek a térre. A nem-kutyások lakóhely szerinti megoszlása nagyobb változatosságot mutat, aminek hátterében valószínűleg az áll, hogy a belvárosban található tér meglátogatása kevésbé a lakóhelyről (hanem például munkahelyről, ügyintézés helyéről) történik, illetve a tértől távolabbi lakóhelyről történő megközelítése a térnek egyszerűbb kutyá nélkül.

14. ábra: A kérdőíves felmérésben résztvevők nemek szerinti megoszlása a Március 15. téren

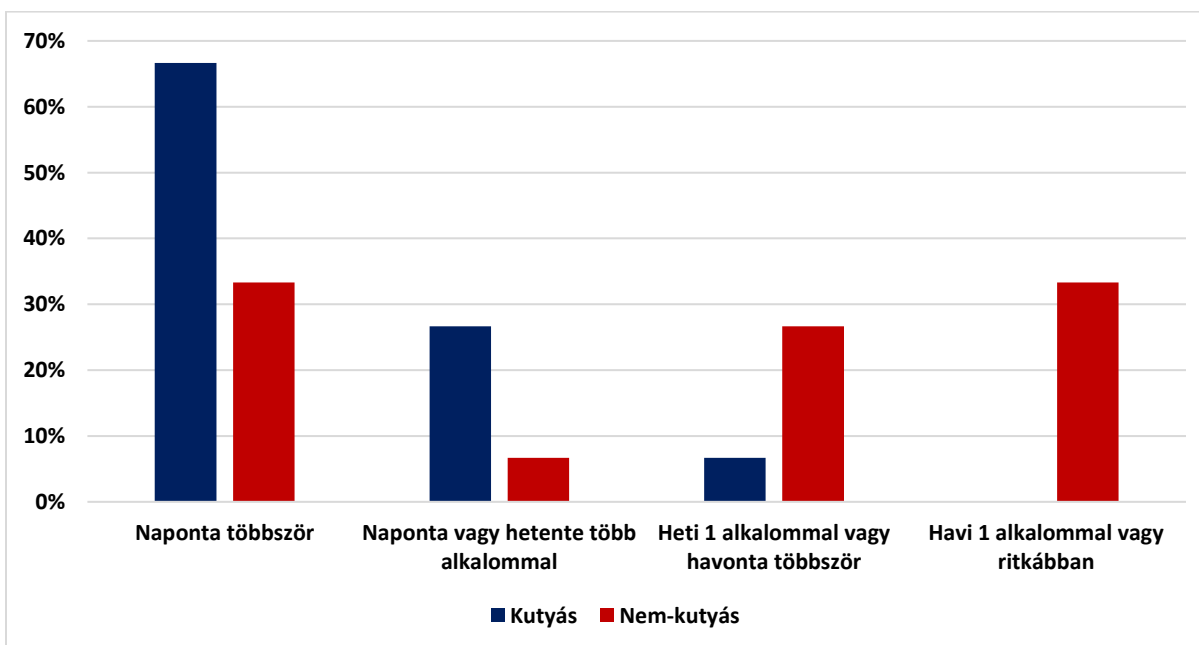

15. ábra: A kérdőíves felmérésben résztvevők korcsoportok szerinti megoszlása a Március 15. téren

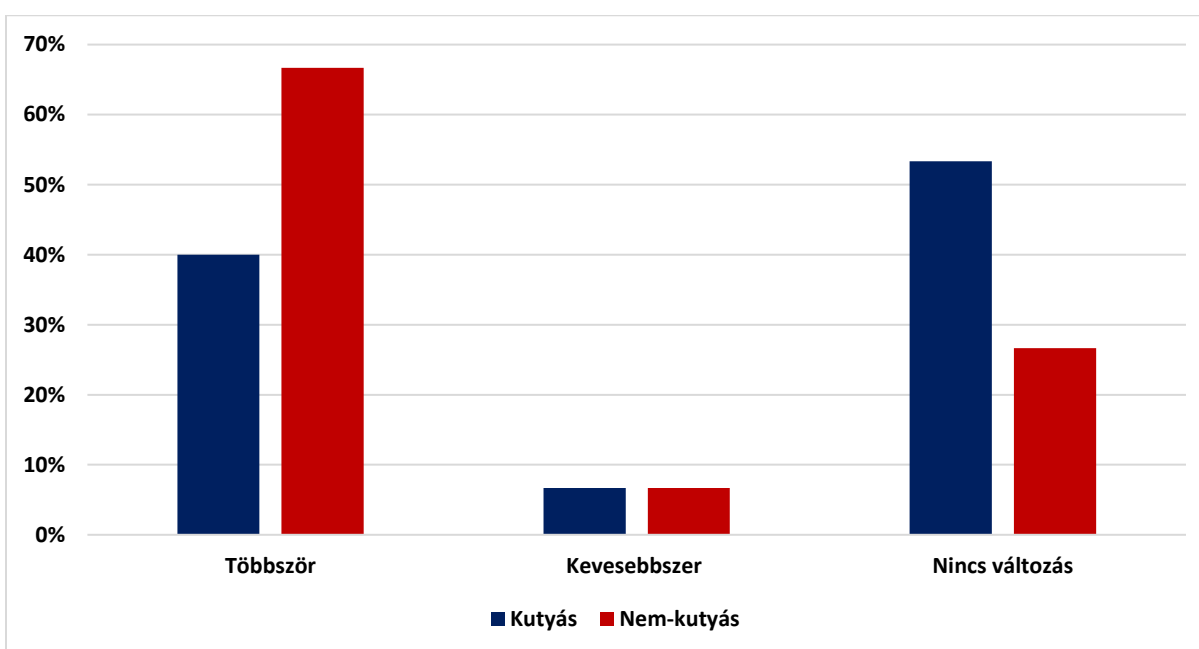
16. ábra: A kérdőíves felmérésben résztvevők lakóhely szerinti megoszlása a Március 15. téren

A Március 15. teret a megkérdezett kutyások gyakrabban keresik fel (kétharmaduk naponta többször is), *mint a nem-kutyások*. Egy-egy kutyasétáltatás alkalmával a kutyások többsége (körülbelül kétharmaduk) 10 és 30 perc közötti időt tölt el a téren. *A megkérdezett nem-kutyások harmada keresi fel a teret naponta többször is és szintén harmaduk havi 1 alkalommal vagy ritkábban*. A nem-kutyások a kutyásokhoz képest gyakrabban említették, hogy a teret néhány pernyi áthaladás céljával szokták igénybe venni. A megkérdezett nem-kutyások közel háromnegyede ugyanakkor a téren saját kikapcsolódása céljából (is) tölt, többnyire 30 és 60 perc közötti időt. A kutyásoktól eltérően ők azonban egy nap jellemzően csak egy alkalommal töltenek el ennyi időt a téren.

17. ábra: A Március 15. tér felkeresésének gyakorisága

Az előző év hasonló időszakához képest a nem-kutyások körében többen vannak azok, akik gyakrabban keresik fel a teret. A tér gyakoribb felkeresésének okaként az előző évi, koronavírus-járvány megfékezése érdekében hozott korlátozások eltörlését, illetve egyéni okokat jelöltek meg (például új munkahely a tér környékén, illetve a fiatalabb válaszadók körében az önállósodással összefüggően változó mobilitási szokások jelentek meg). ***A kutyás válaszadók körében azok voltak többségben, akiknél az előző évhez képest nem történt változás abban, hogy milyen gyakran keresik fel a teret.*** A kutyások közül a tér időközben változó kutyás térhasználati szabályait egy válaszadó jelölte meg annak okaként, hogy mostanában többször keresi fel a teret. A teret kevesebbszer felkereső válaszadók a változó térhasználati szabályoktól független egyéni tényezőket neveztek meg a ritkább látogatás okaként.

18. ábra: Változás a Március 15. tér felkeresésének gyakoriságában az előző év hasonló időszakához képest

A megkérdezett kutyások 60%-a értesült arról, hogy a Március 15. tér integrált parkként működik, a nem-kutyások közül viszont korábban senki. Az integrált parki projektről értesülő kutyások háromnegyede arra a kérdésre is tudott választ megfogalmazni, hogy miért nevezhető integrált parknak a Március 15. tér. A kutyák, illetve a kutyás térhasználat valamennyi válaszban megjelentek, illetve a különböző térhasználati módok együttes jelenléte is több válaszban szerepelt. A kutyák, illetve a kutyaartók által betartandó szabályok közül egy-egy válaszban jelent meg a visszahívhatóság, az időkorlát, illetve a kutyaürülék felszedése, illetve volt olyan válaszadó, aki általában véve utalt arra, hogy vannak olyan keretek, amelyekhez igazodni kell. A későbbi kérdésekre adott válaszok fényében a kutyásoktól a legtöbben leginkább a kutyaürülék felszedését, illetve a kutyák jól neveltségét várják el.

A Március 15. tér integrált parkká alakítása a nem-kutyások körében nem változtatott azon, hogy mikor és milyen gyakran keresik fel a teret, illetve azon, hogy a tér melyik részén

tartózkodnak. A kutyások döntő részéről is ugyanez mondható el. A kutyásoknak mindössze a 13%-a jelezte, hogy az integrált parkká alakítás változtatott azon, hogy mikor keresik fel a teret, közülük változásként volt, aki azt nevezte meg, hogy most már kutyával is felkeresi a teret; míg volt, aki fő változásnak azt értékelte, hogy már nem csak áthaladnak a téren kutyával, hanem kifejezetten ide jönnek. Ezzel összefüggésben a kutyások ezen 13%-a többször is keresi fel a teret. Az integrált parkká alakítás a kutyások 13%-a esetében változtatott azon, hogy a tér melyik részén tartózkodnak a legtöbbit: volt, aki azt jelezte, hogy a legnagyobb füves területen többször tartózkodnak, míg más azt jelezte, hogy legtöbbit szintén a legnagyobb füves területen tartózkodnak, de ha más kutyák is vannak ott, akkor azokat elkerülik.

A Március 15. tér integrált parkká alakítását a nem-kutyás válaszadók 93%-a tartotta jónak és 7%-a nem. A többség, aki a nem-kutyások közül jónak tartotta az integrált parkká alakítást, azt nevezte meg okként, hogy jó, ha van olyan hely a városban, ahol póráz nélkül is lehet sétáltatni a kutyákat. Voltak, akik kitértek arra, hogy ez akkor működhet ténylegesen jól, ha megfelelően van szabályozva, illetve jól neveltek a kutyák. **A megkérdezett kutyások 80%-a szintén jónak tartotta az integrált parkká alakítást, ugyanakkor 20%-uk nem tudta egyértelműen jónak vagy nem jónak minősíteni az új parkhasználati rendet.** A kutyások közül a többség azt tartotta jónak a Március 15. tér integrált parkká alakításában, hogy jöhetnek ide kutyával. Többen kiemelték, hogy a környéken nincs igazán ehhez hasonló alternatíva a kutyások számára, továbbá az integrált parkká alakítás hozzáad a tér hangulatához is, segíti a közösségépítést.

A Március 15. tér fenntartása, illetve jövőbeli fejlesztése kapcsán összességében több javaslat érkezett, mint kizárólag az integrált parkhasználati rend módosítását illetően. A kutyás térhasználat kapcsán is elsősorban infrastrukturális igényeket fogalmaztak meg többen a megkérdezettek közül: például **kutyaiürülékgyűjtő** (1 nem-kutyás és 2 kutyás is említette) és **ivóvíz** (1 nem-kutyás és 4 kutyás jelezte) kihelyezését. Az ivóvíz kialakítása a válaszok alapján úgy lenne célszerű, hogy az kutyák és emberek számára is használható legyen. Két válaszadó felvetette azt is, hogy a tér Duna felőli oldalán lehetne valamilyen apró kerítés, ami megnehezítené, illetve meggátolná a kutyák vagy a kisgyermekes esetleges kiszaladását a forgalmas útra. A kutyahomokozó kapcsán érkezett javaslat arra vonatkozóan, hogy fejlesztését XIII. kerületi példák alapján lenne célszerű megvalósítani. Ezen felül kutyafuttatókban gyakran előforduló eszközök (például abroncsok), illetve a nagyobb füves területre lámpa kihelyezését is jó ötletnek tartaná egy-egy válaszadó.

Az integrált parkhasználati rend esetleges módosításához közvetlenebbül kapcsolódik, hogy megkérdezettek közül ketten javasolták a póráz nélküli használható területek kiterjesztését az egész térre. Egyikük azt vetette fel, hogy a teljes Március 15. tér póráz nélkül használhatóságáért „cserébe” a Petőfi-szobor környéki zöldterületet lehetne kutyával nem látogatható területté nyilvánítani. Szerinte ugyanis a Március 15. tér jelenlegi felszabdálása kutyás térhasználat szempontjából nem szerencsés.

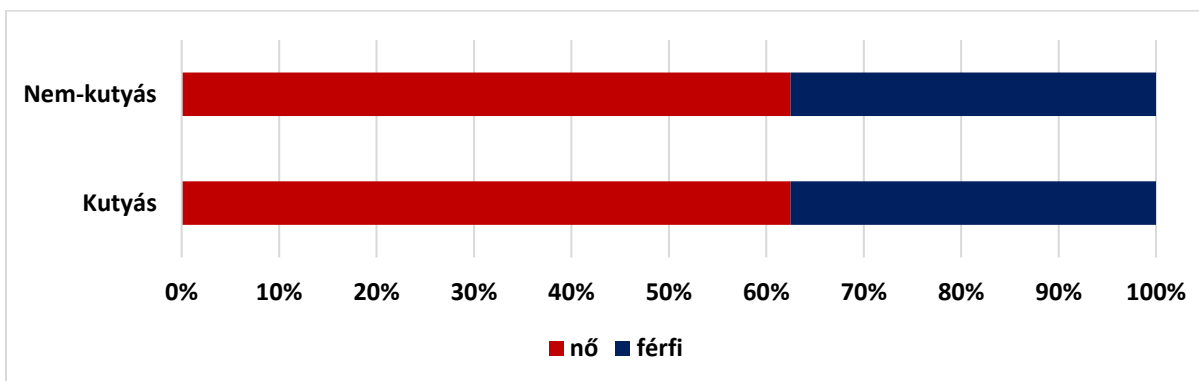
A megkérdezett kutyások jelentős része említette, hogy lényegesen rontja a higiéniai állapotokat a téren, hogy a hajléktalanok itt végzik a szükségleteiket, ebben a tekintetben különösen az Erzsébet hídhoz közelebbi területek tekinthetők problémásnak. A kutyások nemcsak azért tartják problémásnak, hogy a hajléktalanok illemhelynek használják a teret, mert a kutyával ők is sokat

tartózkodnak a téren és ez zavarja őket; hanem azért, mert gyakran teszik felelőssé a kutyásokat hajléktalanok által okozott kellemetlenségekért is. Javaslatként fogalmazódott meg, hogy jó lenne olyan személyzet jelenléte a téren, aki megakadályozza azt, hogy a hajléktalanok a téren végezzék a szükségleteiket, továbbá olyan mozgásérzékelő lámpák felszerelése, amelyek szintén hasonló célokat szolgálnának. A hajléktalanok térhasználata kapcsán merült fel javaslatként, hogy a templomkertbe való bejutásukat kellene korlátozni, megakadályozni.

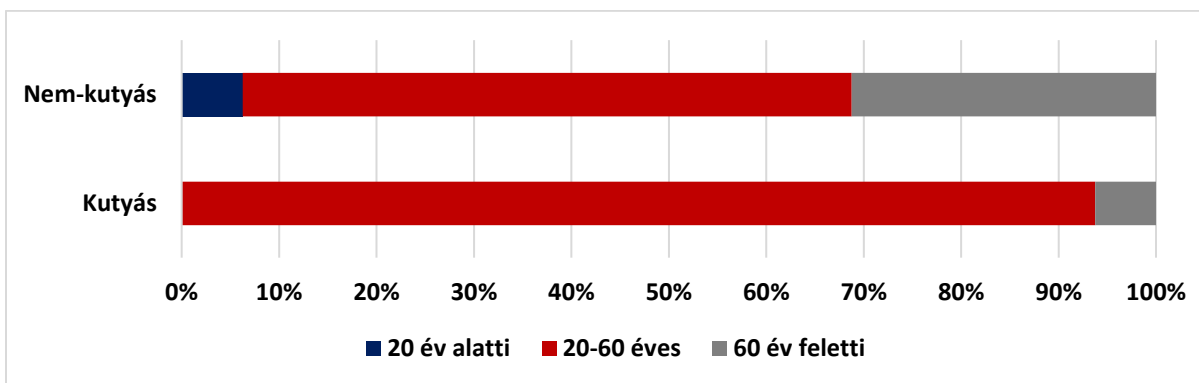
A Március 15. tér fenntartásával, illetve jövőbeli fejlesztése kapcsán a gondosabb karbantartást, mindenekelőtt a füvesítést, illetve a meglévő füves területek megőrzését, állapotuk javítását, valamint a tér tisztán tartásának szükségességét (a korábban említettekén túl a téren lévő padok, székek gyakoribb takarítását; a madárürülék, illetve a graffitik eltüntetését) ***jelezték a legtöbben.*** A megkérdezettek közül ketten is aziránti sajnálatukat fejezték ki, hogy a romkert már nem látható (ezt a problémát egyébként valószínűleg megoldaná a romkertet borító üvegfelületek tisztán tartása, illetve a romkert esti kivilágítása, ahogy arra korábban volt példa). Volt, aki azt is javasolta, hogy érdemes lenne valamilyen formában a tér nevében szereplő március 15-ét megjeleníteni a téren, jelentőségét az ide látogató külföldiekben tudatosítani.

Gizella sétány

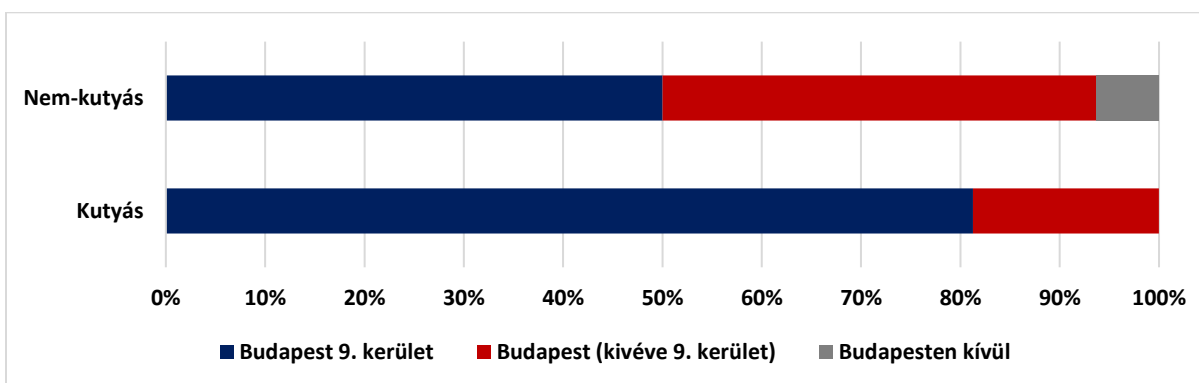
A kérdőíves felmérésben összesen 32 fő vett részt 16 kutyás és 16 nem-kutyás, a nemek szerinti megoszlása a megkérdezetteknek a kutyás és a nem-kutyás csoporton belül megegyezett (62,5% nő, 37,5% férfi). A korcsoportok szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a 20 év alattiak részesedése a nem-kutyások körében is jelentősen elmarad ennek a korcsoportnak a budapesti vagy az országos népességen belüli arányától, ugyanakkor a 20 év alattiak jelenléte a Gizella sétányon a forgalomszámlálás tapasztalatai alapján nem meghatározó (egyik vizsgált időszakban sem haladta meg a 10%-ot). A válaszolók, különösen a kutyások körében többségében voltak a 9. kerületiek, de a többi megkérdezett döntő többsége is budapesti, a 9. kerülettel határos kerületben lakik.

19. ábra: A kérdőíves felmérésben résztvevők nemek szerinti megoszlása a Gizella sétányon

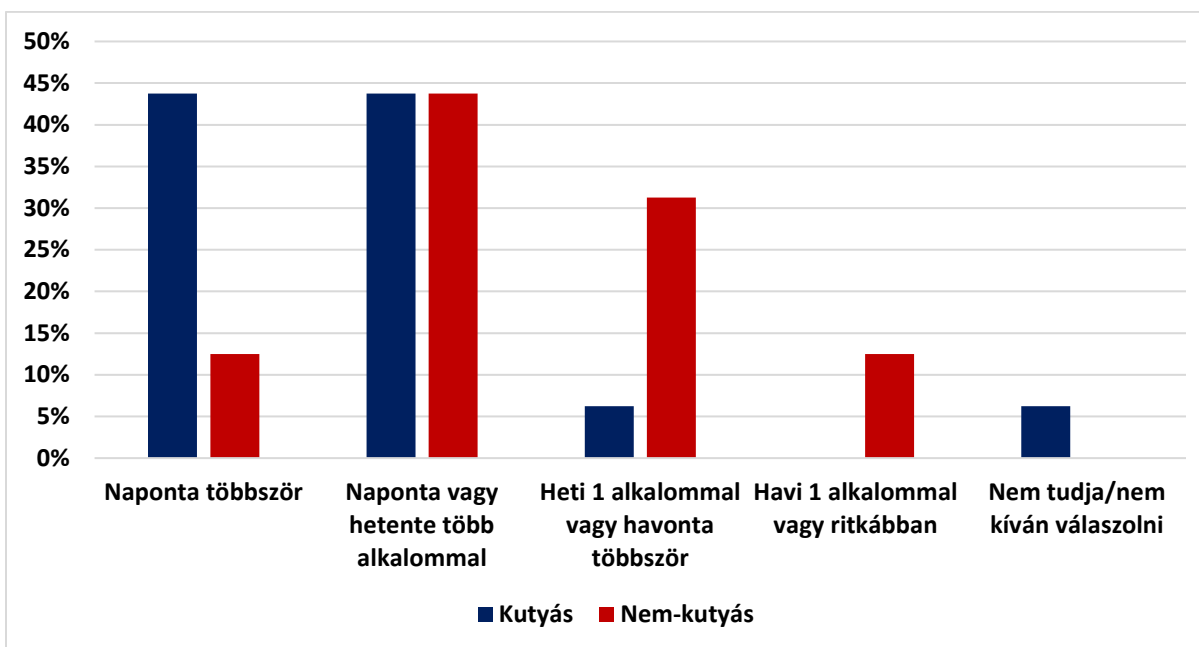

20. ábra: A kérdőíves felmérésben résztvevők korcsoportok szerinti megoszlása a Gizella sétányon

21. ábra: A kérdőíves felmérésben résztvevők lakóhely szerinti megoszlása a Gizella sétányon

A Gizella sétányt a megkérdezett kutyások összességében gyakrabban látogatják, mint a nem-kutyások. A kutyások 44%-a naponta többször is felkeresi a sétányt (ugyanaz az arány a nem-kutyások körében 13%), további 44%-a pedig naponta vagy hetente több alkalommal tölt időt a Gizella sétányon. A megkérdezett nem-kutyásoknak szintén a 44%-a látogatja naponta vagy hetente több alkalommal a parkot (a nem-kutyások körében ezt követően a legmagasabb aránnyal a Gizella sétányt heti 1 alkalommal vagy havonta többször felkeresők képviseltették magukat). A megkérdezettek döntő többsége egy-egy alkalommal legalább 15 percet tölt el a Gizella sétányon. A megkérdezett kutyások több, mint 80%-a kizárólag a kutyasétáltatást nevezte meg a Gizella sétány felkeresésének céljaként. A nem-kutyások közül a legtöbben (megkérdezettek 56%-a) saját kikapcsolódás céljával látogatják a Gizella sétányt, de többen említették az áthaladási (megkérdezettek 38%-a) és a sportolási (megkérdezettek 19%-a) célt is.

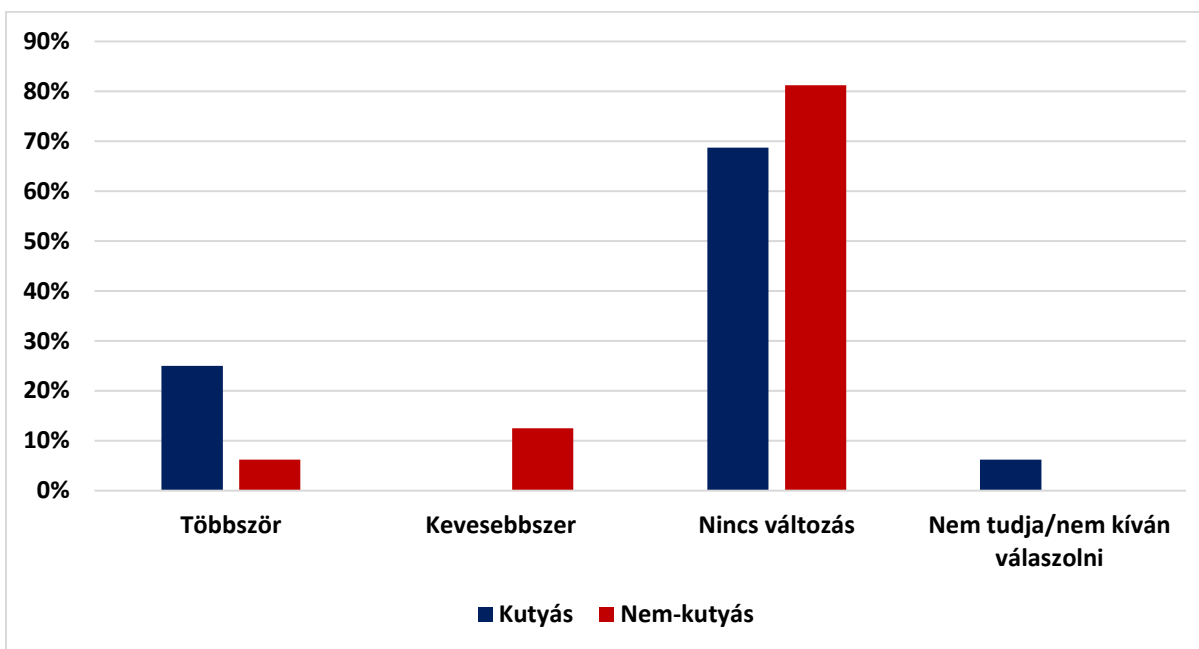

22. ábra: A Gizella sétány felkeresésének gyakorisága

A megkérdezett kutyások és nem-kutyások körében is jelentős többségben vannak azok, akiknél nem változott a Gizella sétány felkeresésének gyakorisága az előző év hasonló időszakához képest. Akiknél történt változás, ők sem az integrált parkhasználati rend bevezetését, hanem többségében például a koronavírus-járvánnyal összefüggő, illetve egyéni okokat neveztek meg elsősorban.

A megkérdezett kutyások 50%-a értesült arról, hogy a Gizella sétány integrált parkként működik, ugyanez az arány a nem-kutyások körében mindössze 13%. Az integrált parki projektről értesülő kutyások 88%-a arra kérdésre is tudott választ megfogalmazni, hogy miért nevezhető integrált parknak a Gizella sétány. A kutyák, illetve a kutyás térhasználat valamennyi válaszban megjelentek, illetve a különböző térhasználati módok együttes jelenléte, valamint a kutyák póráz nélküli sétáltatásának lehetősége is több válaszban szerepelt.

A Gizella sétány integrált parkká alakítása a nem-kutyások körében nem változtatott azon, hogy mikor és milyen gyakran keresik fel a sétányt. Annak kapcsán, hogy a sétány integrált parkká alakítása hatással volt-e arra, hogy a Gizella sétány melyik részét használják, a megkérdezett nem-kutyások 13%-a nyilatkozott úgy, hogy a térköves, Duna felőli részt használják inkább. *A Gizella sétány integrált parkká alakítása a megkérdezett kutyások 31%-ánál növelte a park felkeresésének gyakoriságát, a kutyások 19%-ánál ez azt is eredményezte, hogy naponta (még) többször látogatja a parkot.* Annak kapcsán, hogy a sétány integrált parkká alakítása hatással volt-e arra, hogy a Gizella sétány melyik részét használják, a megkérdezett kutyások 13%-a nyilatkozott úgy, hogy a kutyával póráz nélkül is látogatható területet használják inkább.

23. ábra: Változás a Gizella sétány felkeresésének gyakoriságában az előző év hasonló időszakához képest

A Gizella sétány integrált parkká alakítását a megkérdezett kutyások 88%-a tartotta jónak, 6%-a nem értett vele egyet és további 6% nem tudta egyértelműen jónak vagy nem jónak minősíteni az új parkhasználati rendet. A nem-kutyások körében az integrált parkká alakítást a megkérdezettek 81%-a tartotta jónak, 13%-a nem értett vele egyet és további 6% nem tudta egyértelműen jónak vagy nem jónak minősíteni az új parkhasználati rendet. A kutyások körében a többség azt tartotta jónak az integrált parkhasználati rend bevezetése kapcsán, hogy a Gizella sétányra lehet hozni, illetve póráz nélkül is sétáltatni a kutyákat. A nem-kutyások körében az előbbi érvek mellett többen említettek olyan pozitív jelzőket is (például „családiasabb”, „érdekesebb”), aminek eléréséhez hozzájárul a Gizella sétány integrált parkká alakítása.

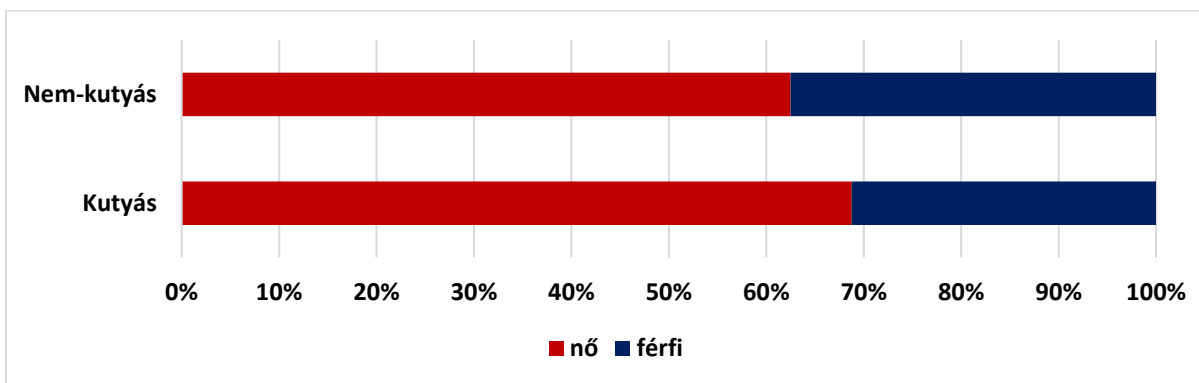
A Gizella sétány fenntartása, illetve jövőbeli fejlesztése kapcsán is összességében több javaslat érkezett, mint kizárólag az integrált parkhasználati rend módosítását illetően. A pórázhasználat teljes, illetve szélesebb körű használatát a jelenlegihez képest a nem-kutyások 19%-a javasolta. A nem-kutyások közül a kutyapiszok eltakarításának szükségességét is többen kiemelték, kifejezetten kutyaurülékgyűjtő edény és/vagy kutyaurülékgyűjtő zacskó kihelyezését 2 nem-kutyás és 2 kutyás válaszadó is javasolta. A kutyás válaszadók 25%-a arra vonatkozóan tett javaslatot, hogy a különböző területhasználattal érintett sávokat érdemes lenne elkülöníteni egymástól (például kerékpárutat kerítéssel vagy sövényvel).

A Gizella sétányon a megkérdezettek szerint összességében több ülőalkalmatosságra (4 kutyás és 8 nem-kutyás említette) illetve hulladékgyűjtőre (4 kutyás és 3 nem-kutyás említette) lenne szükség. Több javaslat érkezett nyilvános illemhely (1 kutyás és 4 nem-kutyás javasolta) és ivókút (2 kutyás és 3 nem-kutyás, utóbbiak közül volt, aki kutyaitató kialakítását is javasolta) létesítésére, valamint volt, aki párapaput is helyezne el a sétányon. A Gizella sétány melletti HÉV-vel kapcsolatban többen megfogalmazták, hogy érdemes lenne még átjárókat kialakítani a síneken (2 kutyás, 2 nem-kutyás), valamint a kutyások 31%-a azt is jelezte, hogy szükség lenne a Gizella

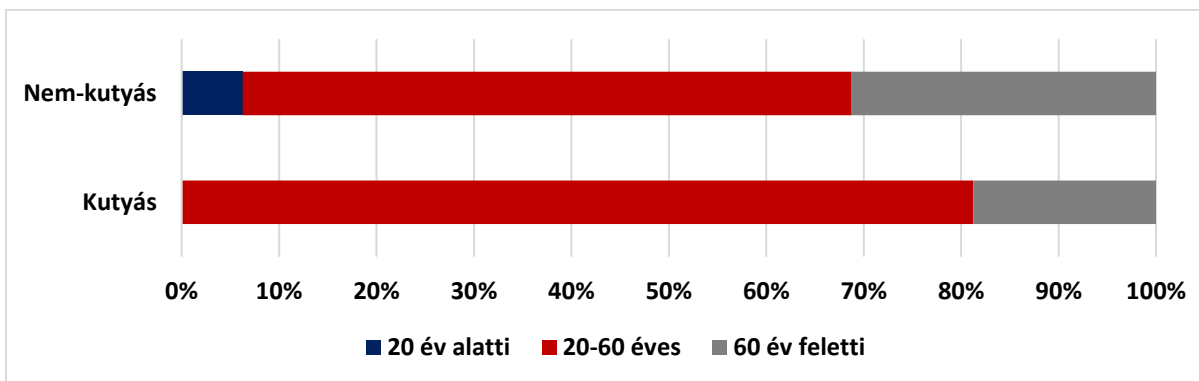
sétányt HÉV-től elválasztó kerítés felújítására, megerősítésére. A Gizella sétányon már meglévő padok karbantartását, a sétány rendszeres takarítását, tisztán tartását is többen fogalmazták meg igényként. Kezelendő ügyként merült fel továbbá a sétányon megforduló hajléktalanok helyzete. Ezen felül **a sétány zöldítésére, füvesítésére is van igény** (2 kutyás és 3 nem-kutyás részéről), nem-kutyás válaszadóktól pedig futópálya, illetve szabadtéri tornára alkalmas terület kialakítására is érkezett javaslat.

Nehru part

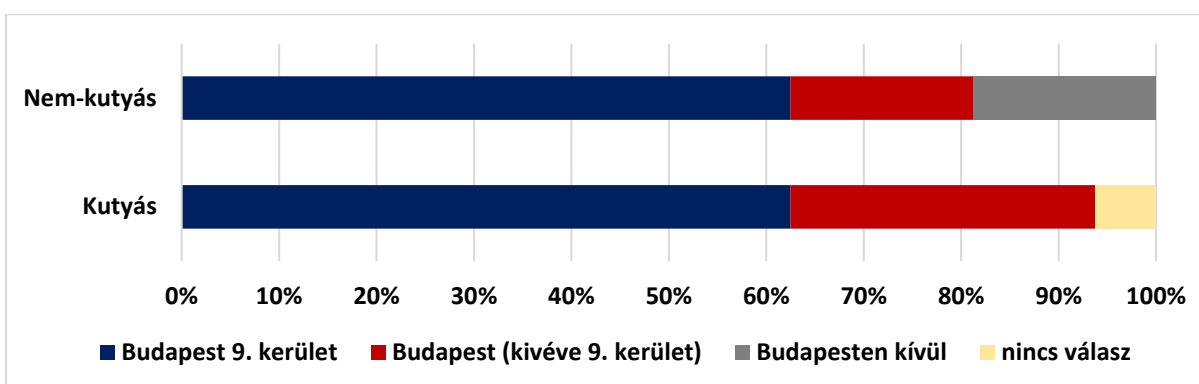
A kérdőíves felmérésben 32 fő vett részt, 16 kutyás és 16 nem-kutyás. A nem-kutyások nemek és korcsoportok szerinti megoszlása hasonló volt, mint a Gizella sétányon végzett kérdőíves felmérés nem-kutyás mintája esetében. A 20 év alattiak aránya a megkérdezett kutyások és nem-kutyások körében is jelentősen elmarad ennek a korcsoportnak a budapesti vagy az országos népességen belüli arányától, ugyanakkor a 20 év alattiak jelenléte a Nehru parton a forgalomszámlálás tapasztalatai alapján nem meghatározó (egyik vizsgált időszakban sem haladta meg a 10%-ot). A megkérdezettek lakóhely szerinti megoszlását vizsgálva, megállapítható, hogy többségük a kutyások és a nem-kutyások esetében is 9. kerületi. A többi, nem 9. kerületi megkérdezett a kutyások esetében a 9. kerülettel határos kerületben lakik, a nem-kutyások esetében pedig vagy a 9. kerülettől távolabb eső kerületben vagy Budapesten kívüli településen.

24. ábra: A kérdőíves felmérésben résztvevők nemek szerinti megoszlása a Nehru parton

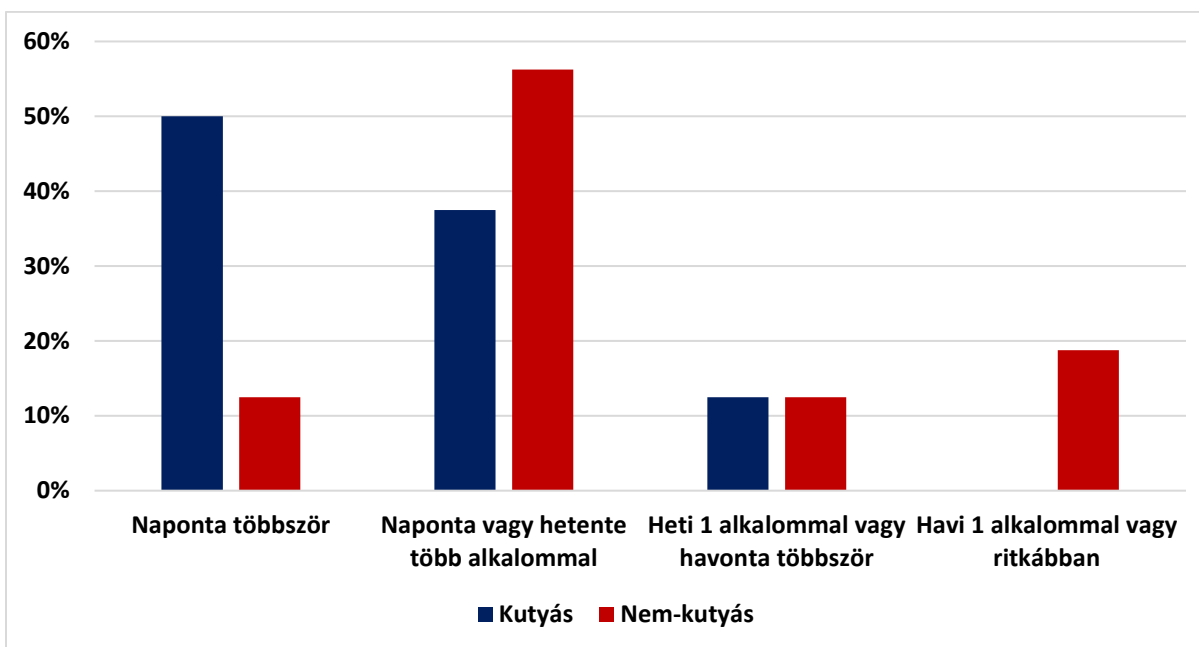

25. ábra: A kérdőíves felmérésben résztvevők korcsoportok szerinti megoszlása a Nehru parton

26. ábra: A kérdőíves felmérésben résztvevők lakóhely szerinti megoszlása a Nehru parton

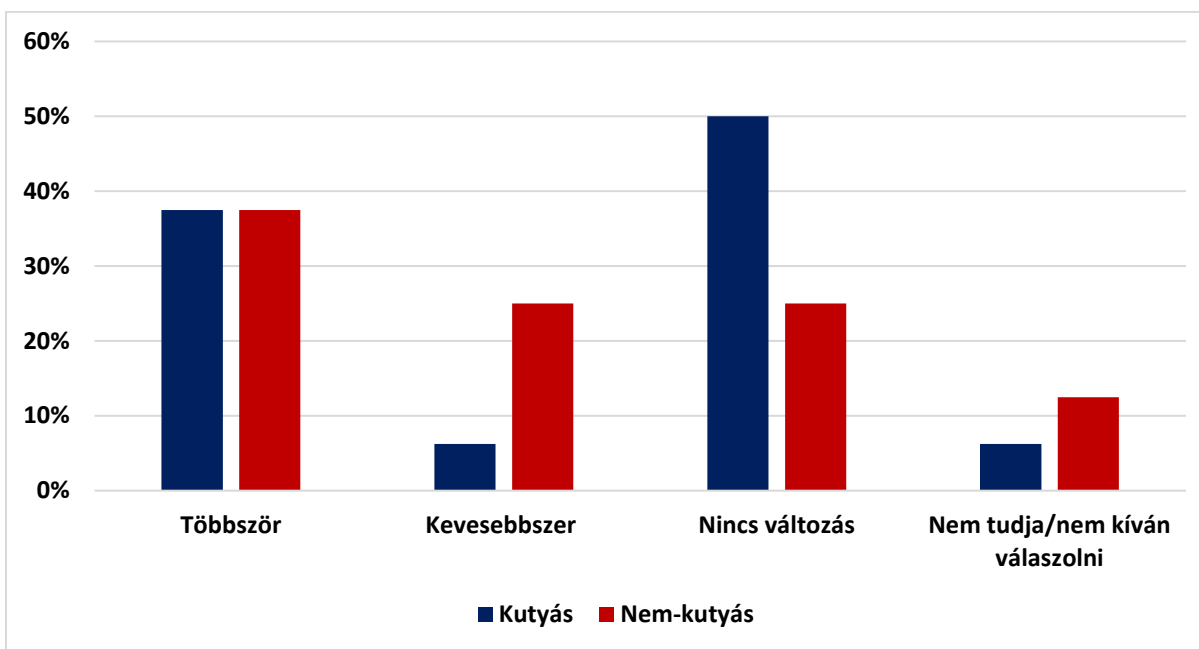
A Nehru partot *a megkérdezett kutyások összességében gyakrabban látogatják, mint a nem-kutyások. A kutyások 50%-a naponta többször is felkeresi a sétányt* (ugyanez az arány a nem-kutyások körében 13%), *további 38%-a pedig naponta vagy hetente több alkalommal tölt időt a Nehru parton. A megkérdezett nem-kutyások többsége (56%-a) látogatja naponta vagy hetente több alkalommal a parkot* (a nem-kutyások körében ezt követően a legmagasabb aránnyal a Nehru partot havi 1 alkalommal vagy ritkábban felkeresők képviseltették magukat). A megkérdezettek döntő többsége egy-egy alkalommal legalább 20 percet tölt el a Nehru parton. A megkérdezett kutyások közül a kutyasétáltatás mellett többen nevezték meg a saját kikapcsolódást (44%-uk), a sportot (19%-uk) és az áthaladást (13%-uk) a Nehru part felkeresésének céljaként. A nem-kutyások közül a legtöbben (megkérdezettek 75%-a) saját kikapcsolódás céljával látogatják a Nehru partot, de többen említették az áthaladási célt (megkérdezettek 31%-a) és a gyermekkel történő kimozdulást (megkérdezettek 13%-a) is.

27. ábra: A Nehru part felkeresésének gyakorisága

A kutyások körében a megkérdezettek 50%-a nyilatkozott úgy, hogy az előző év hasonló időszakához képest nem történt változás abban a tekintetben, hogy milyen gyakran keresik fel a Nehru partot. A kutyás és a nem-kutyás válaszolóknak is 38%-a számolt be arról, hogy az előző év hasonló időszakához képest többször keresi fel a teret. Esetükben a gyakoribb látogatás háttérében főként egyéni (például a környékre költözés), illetve a koronavírus-járvánnyal összefüggő okok állnak és nem kifejezetten az integrált parkhasználati rend bevezetése. Ugyanakkor a parkot az elmúlt év hasonló időszakához képest többször látogató kutyások harmada említette a gyakoribb látogatás okaként, hogy lett egy kutyája az elmúlt év folyamán. *A nem-kutyások körében a parkot gyakrabban felkeresők mellett jelentős volt azoknak az aránya, akik a Nehru partot kevesebbszer látogatják (megkérdezettek 25%-a), illetve azoknak az aránya, akiknél nem történt változás a látogatásuk gyakoriságában (megkérdezettek 25%-a).* A Nehru partot kevesebbszer felkereső nem-kutyások közül volt, aki említette a ritkább látogatásának okaként, hogy több lett a kutya, illetve volt, aki a kerékpárok és a rollerek zavaró jelenlétét jegyezte meg.

A megkérdezett kutyások 50%-a értesült arról, hogy a Nehru part integrált parkként működik, ugyanez az arány a nem-kutyások körében 19%. Az integrált parki projektről értesülő kutyások 63%-a arra kérdésre is tudott választ megfogalmazni, hogy miért nevezhető integrált parknak a Nehru part (ugyanez az arány az integrált parki projektről értesülő nem-kutyások esetében 33%). A kutyák, illetve a kutyás térhasználat valamennyi válaszban megjelentek, valamint a kutyák póráz nélküli sétáltatásának lehetősége is több válaszban szerepelt.

28. ábra: Változás a Nehru part felkeresésének gyakoriságában az előző év hasonló időszakához képest

A Nehru part integrált parkká alakítása a kutyások 13%-ánál, a nem-kutyások 6%-ánál változtatott azon, hogy milyen gyakran keresik fel a Nehru partot (előbbieket többször, utóbbiakat kevesebbszer a megkérdezettek válasza alapján). A megkérdezett kutyásoknak és nem-kutyásoknak is a 38%-a nyilatkozott úgy, hogy az integrált parkhasználati rend bevezetése változtatott azon, hogy a Nehru part melyik részén tartózkodnak a legtöbbet. A kutyások főként a kutyával póráz nélkül is látogatható, Bálna közeli, füves területeket említették fő tartózkodási helyként. A nem-kutyások közül van, aki kifejezetten azokat a területeket keresi fel, ahol nincsenek kutyák, többen pedig olyan részét nevezték meg a parknak fő tartózkodási helyként, amelyeket kutyával nem vagy csak pórázon vezetve látogathatók.

A Nehru part integrált parkká alakítását a megkérdezett kutyások 88%-a tartotta jónak, 12%-a pedig nem tudta egyértelműen jónak vagy nem jónak minősíteni az új parkhasználati rendet. A nem-kutyások körében az integrált parkká alakítást a megkérdezettek 81%-a tartotta jónak, 6%-a nem értett vele egyet és további 12% nem tudta egyértelműen jónak vagy nem jónak minősíteni az új parkhasználati rendet. A kutyások körében a többség azt tartotta jónak az integrált parkhasználati rend bevezetése kapcsán, hogy a Nehru partra lehet hozni, illetve póráz nélkül is sétáltatni a kutyákat. A nem-kutyások körében az előbbi érvek mellett többen említették, hogy a különböző parkhasználók megférnek egymás mellett és voltak, akik külön kitértek arra, hogy a gyerekek számára is vannak előnyei az újfajta parkhasználati rendnek (például nyugodtan játszhatnak a kutyákkal).

A megkérdezettek többsége nem javasolt konkrét módosításokat az integrált parkhasználati rendben. A megfogalmazott módosítási javaslatok pedig gyakran ellentétesek egymással, kutyások körében például volt, aki szerint a teljes parkterületre ki kéne bővíteni a kutyák póráz nélkül történő sétáltatásának a lehetőségét, míg más szerint a pórázra mindenhol szükség lenne. A nem-kutyások körében szintén volt olyan, aki a teljes park területén engedélyezné, hogy a kutyák

póráz nélkül is sétáltathatók legyenek, míg más egyáltalán nem engedné kutyák behozását a parkba. A kutyás területhasználat kapcsán a kutyások részéről felmerült az is, hogy érdemes lenne további tájékoztató táblákat kihelyezni az integrált parkhasználati rendről, míg mások a kutyák játéklehetőségeit, illetve a kutyákkal is használható területeket bővítenék (3 kutyás), valamint egy kutyák részére kialakított itatókút létesítésére is érkezett javaslat (utóbbi egy nem-kutyás részéről is). A nem-kutyások közül a kutyás területhasználattal összefüggésben többen a kutyapiszok eltakarításának szükségességét emelték ki és ehhez kapcsolódóan **kutyáürülékgyűjtő edény és/vagy kutyáürülékgyűjtő zacskó kihelyezését** javasolták (5 nem-kutyás). Arra vonatkozóan is érkezett javaslat, hogy az integrált parkhasználati rendet ki kéne egészíteni az alkoholfogyasztás megtiltásával.

A Nehru-part jövőbeli fejlesztése, fenntartása kapcsán többen fogalmaztak meg igényt **nyilvános illemhely létrehozására** (4 kutyás, 4 nem-kutyás), amelynél pelenkázók kialakítása is megfontolandó. **Több javaslat érkezett (3 kutyás, 3 nem-kutyás) a hulladékgyűjtéssel kapcsolatban is:** szükség lenne több, illetve nagyobb hulladékgyűjtő edényre, valamint a hulladékgyűjtők tisztán tartására, rendszeres ürítésére, a hulladékgyűjtő edényekbe hulladékgyűjtő zsákok elhelyezésére, igény lenne továbbá szelektív hulladékgyűjtő, közösségi komposztáló kialakítására. **Az ülőalkalmatosságok (3 kutyás, 3 nem-kutyás) számának bővítésére** – akár asztalokkal együtt, ivókútra (1 kutyás, 2 nem-kutyás), valamint kültéri tornaeszközökre (2 nem-kutyás) **is mutatkozik igény a megkérdezettek javaslatai alapján.** **A kerékpárút felfestését** (2 kutyás, 2 nem-kutyás) és a parkban használt burkolat lecserélését (2 kutyás, 1 nem-kutyás) – például térkőre – is többen javasolták. A park élővilágával kapcsolatban a fák hosszú távú fenntartására, a villamossínek melletti gyomnövények kaszálására, a helyi növények több helyre történő vegyes ültetésére, a galambok ritkítására és madáretetők kihelyezésére érkezett egy-egy javaslat.

Az integrált parkokban, illetve azok környékén működő szolgáltatók tapasztalatai

Az integrált parkok üzemeltetését Budapest Főváros Önkormányzata megbízásából a **Budapesti Közművek Zrt., FŐKERT Kertészeti Divíziója** végzi, továbbá a zöldterületen, illetve a parki berendezések állapotában észlelt rendellenességek bejelentéseit is fogadják. A FŐKERT-nek ennek megfelelően valamennyi integrált park használatára közvetlen rálátása van.

A FŐKERT-től érkező visszajelzés alapján *az üzemeltetési rendben a kitéblázáson kívül nem történt változtatás. Az eddigi „illegális” kutyás parkhasználat legalizálása után is ugyanazokkal az üzemeltetési problémákkal küzdenek:* kutyák általi gödörkaparások, örökzöldek tönkremenetele (Március 15. téren a két éve beültetett tiszafák sárgulnak), letörő ágak a kutyajátékok felaggatásával. A Március 15. téren a kísérleti projekt részeként kért, és kialakított kutyaillesmhely a templommal szemben semmilyen funkciót nem tölt be a kutyások életében, nem használják.

A FŐKERT tapasztalatai alapján a Nehru parton és a Gizella sétányon emelkedett a kutyások száma az integrált parkká alakítást követően. Problémaként érzékelik ugyanakkor, hogy *mivel nincs kielégítő hatósági jelenlét, ellenőrzés és hathatós intézkedés, ugyan úgy mint idáig, a kutyások tulajdonképpen azt csinálnak, amit akarnak. A növényzet úgy, mint idáig károsul, a zöldfelület évről évre romlik.* Az integrált parkok kísérleti időszaka alatt a Járókelő.hu-n keresztül érkezett egy bejelentés a Nehru parttal kapcsolatban a FŐKERT-hez, amely arról a területről szólt, ahova kutyát nem lehet bevinni. Ugyanezen a területen fordult elő, hogy a FŐKERT egyik gépkezelőjét, aki éppen kaszagéppel vágta a fűvet, megtámadta egy kutya. Egy másik alkalommal – szintén a Nehru parton – egy kutya támadólag lépett fel a területen dolgozó kollégákkal szemben.

A FŐKERT-hez hasonlóan a **Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság (FÖRI)** is valamennyi integrált park kapcsán érintett szereplő, a FÖRI-hez lehet például fordulni az integrált parkok használatával, a házirend be nem tartásával kapcsolatban. A FÖRI-hez eddig egy olyan bejelentés érkezett a Nehru partra vonatkozóan, amelyben a bejelentő a nem kutyatartók, illetve kutyáktól tartó állampolgárok parkból történő kiszorulását sérelmezte. *Az integrált parkhasználati rend bevezetését megelőzően a Nehru park nagy részén kutyát bevinni tilos táblák voltak elhelyezve és ezen rendelkezés be nem tartása miatt számos panasz érkezett a FÖRI-hez. Az új integrált parki szabályozás bevezetésével ezek a panaszok megszűntek. A másik két integrált park esetében pedig korábban sem volt jellemző, hogy onnan lakossági bejelentések érkezzenek a FÖRI-hez.*

Érdemes ugyanakkor megemlíteni, hogy az integrált parki házirendet be nem tartó kutyásokkal szemben korlátozott mértékben tudnak fellépni a közterület-felügyelők. *A közterület-felügyelőknek ugyanis csak a Szabálysértési törvényben meghatározott esetekben (pl. közösségi közlekedési eszközön pórúz, szájkosár nélkül szállított eb, játszótérre beengedett eb stb.) van lehetősége szankcionálni, minden más esetben csak felhívhatják a figyelmet az ebtartás szabályainak betartására. Mindazonáltal általánosságban elmondható, hogy az integrált*

parkhasználati rend bevezetése óta nem találtak különösebb problémával a FŐRI munkatársai az érintett helyszíneken.

Az integrált parkok használatával kapcsolatban a Fővárosi Önkormányzathoz kötődő korábban említett szervek mellett, az integrált parkokban, illetve azok környékén működő szolgáltatókat is megkerestünk, hogy osszák meg tapasztalataikat a kísérleti időszakról. Megkeresésünkre három szolgáltatótól érkezett válasz (a Március 15. tér mellett kisállat-felszereléseket árusító DIGITRIA Bt.-től, a Nehru part mellett található Bálna Budapesttől, illetve a Nehru Parkban működő Pavilon Bártól). Visszajelzéseik alapján megállapítható, hogy ***az integrált parkhasználati rend bevezetését támogatják*** (sőt, a Pavilon Bár üzemeltetője a IX. kerületi önkormányzatot korábban olyan javaslatokkal is megkereste, melyekhez nagyban igazodik a jelenlegi integrált parkhasználati rend). ***Forgalmukra ugyanakkor nem volt érdemben hatással*** (illetve a Bálna Budapest esetében nincsenek erre vonatkozó konkrét méréseik) az integrált parkhasználati rend bevezetése. Az egyes szolgáltatók esetében komoly lehetőség nyílik, illetve nyílna a kutyás térhasználattal kapcsolatos szemléletformálásra. Ezt jelzi, hogy a DIGITRIA Bt. ügyvezetője arról számolt be, hogy a Belvárosi Kutyás Kisokos nagy érdeklődésre tartott számot vásárlóik körében, hamar elfogyott.

Összegzés, javaslatok

Az integrált parkhasználati rend hatásait a Március 15. téren, a Gizella sétányon és a Nehru parton többféle módszer kombinálásával értékeltük. Bár az egyes módszereknek vannak nyilvánvaló korlátai, melyeket figyelembe vettünk az elemzés során; az általunk alkalmazott módszertan alapján felvázolható az integrált parkok használatának fő vonásai, a kísérleti projekt eddigi eredményei és a továbbfejlesztésére vonatkozó javaslatok.

A forgalomszámlálás alapján az általunk vizsgált idősávokban a kutyával érkezők aránya az összforgalomból egyik park esetében sem haladta meg a 25%-ot (10%-nál magasabb a Nehru parton 2, a Gizella sétányon 1 idősávban volt). Az egyes parkokban valamennyi forgalomszámlálási napon a kutyával érkezők aránya a reggel 7 és 8 óra közötti idősávban volt a legmagasabb. A 2022-ben végzett forgalomszámlálás eredményeit a Nehru part esetében összevetettük egy 2015-ben készült hasonló módszert alkalmazó felmérés eredményeivel, aminek alapján ***a kutyával érkezők aránya az összforgalomból – legalábbis a reggeli időszakban – a Nehru parton növekedett.*** Ez összecseng a FŐKERT tapasztalataival, mely szerint ***a Nehru parton és a Gizella sétányon az integrált parkhasználati rend bevezetését követően emelkedett a kutyások száma.***

Az egyes parkokba kutyával érkezők többsége nő a forgalomszámlálás alapján, a kérdőíves felmérésben megkérdezett kutyások pedig összességében gyakrabban látogatják a Március 15. teret, a Nehru partot és a Gizella sétányt, mint a nem-kutyások. A kérdőíves felmérés ugyanakkor arra is rávilágított, hogy ***valamennyi vizsgált park esetében a kutyások körében többen vannak azok, akiknél nem történt változás abban az elmúlt év hasonló időszakával összevetve, hogy mennyit látogatják az adott parkot,*** tehát az integrált parkhasználati rend bevezetése esetükben nem volt hatással látogatásaik gyakoriságára. ***A megkérdezett kutyásoknak a Gizella sétányon és a Nehru parton mindössze 50%-a, a Március 15. téren 60%-a értesült az integrált parkhasználati rend bevezetéséről.***

Ennek fényében nem meglepő, hogy valamennyi parkban előfordulnak olyan kutyák, amelyeket például nem az új házirendben rögzített pórázhasználati szabályoknak megfelelően sétáltatnak a gazdáik. ***A kutyás területhasználatra vonatkozó új szabályok figyelmen kívül hagyása a Március 15. téren azokban az idősávokban volt leginkább jellemző, amikor nincs olyan része a térnek, ahol kutyák póráz nélkül is sétáltathatók. A Nehru parton pedig a legkevésbé forgalmas időszakokban fordult elő leginkább, hogy kutyák póráz nélkül ott is jelen voltak, ahol nem lehetettek volna anélkül vagy olyan helyen is sétáltatták őket, ahol nem lehetett volna az integrált parkhasználati rend alapján.*** A Gizella sétányon a közvetlen Duna felőli térköves részen (erre vonatkozó szabályok az integrált parkhasználati rendben nincsenek egyértelműen feltüntetve) lehetett találkozni több alkalommal póráz nélkül sétáltatott kutyákkal, ahol a hatályos jogszabályoknak megfelelően kutyát csak pórázon vezetve lehetne sétáltatni. Érdeemes ugyanakkor rögzíteni, hogy a szabályok figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos megállapítások a forgalomszámlálási idősávokra vonatkoznak (a Gizella sétány és a Nehru part esetében az idősávon belül sem teljes körűek), viszont általában véve jelzésértékűek arra nézve, hogy a házirendek mely szabályait lenne érdemes tovább finomítani.

A kérdőíves felmérésben megkérdezett nem-kutyásoknak a kutyásokhoz képest lényegesen kisebb része értesült az integrált parkhasználati rend bevezetéséről (a Március 15. téren ez az arány 0%, a Gizella sétány esetében 13%, a Nehru parton 19% volt a megkérdezettek körében). A nem-kutyások döntő többségénél ennek fényében nem meglepő, hogy az integrált parkhasználati rend bevezetése nem okozott változást abban, hogy az egyes parkokat mikor, milyen gyakorisággal keresik fel, illetve abban, hogy az egyes parkok melyik részén tartózkodnak legtöbbit. Utóbbi területeken a kutyások többségénél sem eredményezett változást az integrált parkhasználati rend bevezetése. Az integrált parkokban, illetve azok környékén működő (és visszajelzést küldő) szolgáltatók sem éreztek lényegi változást forgalmukban, tevékenységi körükben az új házirend bevezetésének következtében. A FÖRI visszajelzéséből ugyanakkor megemlítendő, hogy a Nehru part esetében korábban kutyát bevinni tilos táblák voltak elhelyezve és ezen rendelkezés be nem tartása miatt számos panasz érkezett hozzájuk. Az új integrált parki szabályozás bevezetésével ezek a panaszok viszont megszűntek. A FŐKERT visszajelzéséből pedig kiemelendő, hogy az integrált parki házirend bevezetése bár nem hozott érdemi változást az üzemeltetési rendben, de az egyes parkok fenntartásában a kutyás területhasználat kapcsán jelentkező nehézségek, negatív folyamatok sem mérséklődtek.

Az integrált parkokban és azok környékén működő (és visszajelzést küldő) szolgáltatók (amelyek nem a park fenntartásával foglalkoznak) jellemzően támogatják az integrált parkhasználati rend bevezetését. A kérdőíves felmérés eredményei alapján a megkérdezett kutyások és nem-kutyások döntő része is (az egyes vizsgált parkok esetében legalább 80%-uk) jónak tartja az integrált parkhasználati projekt koncepcióját. Az egyes parkok fenntartása, jövőbeli fejlesztése kapcsán is a megkérdezettek elsősorban nem az integrált parkhasználati rend módosítására vonatkozó javaslatokat tettek, hanem a Március 15. tér esetében például a tér gondosabb karbantartására, mindenekelőtt a füvesítésre, illetve a meglévő füves területek megőrzésére, állapotuk javítására, valamint a tér tisztántartásának szükségességére; a Gizella sétány esetében több ülőalkalmatosság kialakítására, a Nehru parton pedig nyilvános illemhely létrehozására. A kutyás területhasználat kapcsán valamennyi park esetében több megkérdezett felhívta a figyelmet a kutyapiszok összegyűjtésének fontosságára és ehhez kapcsolódóan (további) kutyáürülékgyűjtő edények, illetve zacskók kihelyezésére.

Az integrált parkhasználati rend bevezetése a vizsgált parkok esetében összességében jelentős támogatottsággal rendelkezik, jöllehet a kérdőíves felmérés alapján korábban főként a megkérdezett nem-kutyások körében kevesen értesültek róla, és a kutyások körében is jelentős azok aránya, akik nehezen tudnák megfogalmazni a kísérleti projekt pontos tartalmát. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az integrált parkok támogatottsága nem teljes körű, főként fenntartásuk okoz kihívásokat, ezért a mindenkori parkfenntartók javaslatait érdemes figyelembe véve, a parkok házirendjét tapasztalataik alapján alakítani. Az egyes parkok jelenlegi házirendjét a forgalomszámlálás tapasztalatai alapján többször figyelmen kívül hagyják a parkokba kutyával érkezők. Ez a probléma, akárcsak a kísérleti projekt ismertsége, megfelelő kommunikációval mérsékelhető. Ezt követően is azonban szükség lehet a különböző területhasználati módok konfliktusmentesebb jelenlétének biztosítása érdekében a házirendek módosítására. A kutyás területhasználat szabályozása esetében azonban érdemes figyelembe venni, hogy a közterületi

pórázhasználat szabályozásában várhatók változások az alapvető jogok biztosának jelentése az AJB-192/2021. ügyben következményeként.²

² Kozma Ákos (2021): Az alapvető jogok biztosának jelentése az AJB-192/2021. ügyben. https://www.ajbh.hu/documents/10180/3713052/Jelent%C3%A9s+a+k%C3%B6zter%C3%BCleti+p%C3%B3r%C3%A1zhaszn%C3%A1lat+szab%C3%A1lyoz%C3%A1s%C3%A1val+%C3%B6sszef%C3%BCgg%C3%A9sben+192_2021/675b847b-b2e4-953c-a703-0ade764888d?version=1.0